JAVA-BODE.

[NI]EUWS-, HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIE.

[J]. 1858. **Woensdag, 6 October.** N°. 80.

HOOFD-BUREAU: Te **Batavia** bij H. M. VAN DORP; te **Samarang** bij DE GROOT, KOLFF & Co. en G. C. T. VAN DORP; te **Soerabaija** bij E. FUHRI & Co. en voor **Nederland** bij J. NOORDENDORP, Pijpenmarkt te **Amsterdam**.

[Prijs] der half jaar voor *Batavia* ... f 12,50.
„ „ „ „ *Java* ... „ 15,—.
„ „ „ „ *Buitenbezittingen* ... „ 17,50.
„ „ „ „ *Nederland* ... „ 22,50.
[Beta]ling geschiedt vooruit. — Brieven **franco.**

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, voor posttijd.

De prijs der **Advertentiën** is **50** cents voor de Vijf woorden
Bij eerste of meerdere herhaling **25** „ „ „ „ „
Behalve het Zegel voor den Lande.

[B]ij deze Courant behooren twee
BIJVOEGSELS.

[Bij Ko]ninklijk besluit van 19 Februarij 1858, no. 74, is de ci[vie]l-[inge]nieur *J. F. F. Moet* benoemd tot adspirant-ingenieur van [den waterstaat] en 's lands burgerlijke openbare werken in *Nederlandsch-[Indië]*.

Civiel Departement.

Ontslagen:

[Op] verzoek, eervol, uit 's lands dienst, de opzigter der tweede [klasse] bij 's lands burgerlijke openbare werken *Th. Scott.*

Benoemd:

[Tot] commies bij de directie der middelen en domeinen, de [twee]de commies bij die directie *F. P. D. de Bruijn.*

[Tot lid d]er commissie tot ondersteuning van behoeftige christenen [in] de Bataviasche afdeeling, ds. *J. W. H. Adèr*, predikant der [Evan]gelische gemeente te *Batavia.*

Schutterijen, enz.

BIJ DE BATAVIASCHE SCHUTTERIJ.

Ontslagen:

[Wegens] vertrek, de luitenant-kolonel, commandant, mr. *K. [F.] Wolthenius*, onder dankbetuiging voor de door hem als zoo[danig] bewezen diensten.

Benoemd:

[...] kommandant, *G. Suermondt*, vroeger, wegens [...] op verzoek eervol ontslagen als ritmeester, comman[dant] der compagnie cavallerie.

Militair Departement.

Ontslagen:

[Op] verzoek, eervol, uit de betrekking van onder-constructeur [bij] den artillerie-constructiewinkel te *Soerabaija*, de eerste lui[tenant] der artillerie *D. de Grauff.*

Benoemd:

[...] bij het garnizoens-bataillon in de *Lamponsche distric[ten]*, de tweede luitenant *L. C. Kornfeldt*, van het bataillon.

ADVERTENTIEN.

Postkantoor.

Landmail van October.

[De Di]recteur der posterijen te Batavia herinnert bij deze be[lang]hebbenden, dat de 1ste mail-stoomer in October, den 10den [zal] vertrekken, de brievenpakketten daarmede te verzenden, [aan het] postkantoor te Weltevreden, zullen worden gesloten op [Zaterdag] den 9den October aanstaande:
['s a]vonds te 8 uren, voor Europa, Britsch-Indië, China enz. enz.
['s m]iddags ten 1 ure, die voor Banca, Palembang, Billiton [enz].

[De Dire]cteur der posterijen maakt bij deze bekend, dat er [gel]egenheid bestaat voor de brieven naar *Macasser, de Mo[lukken]* [e]n *Timor*, per stoomschip *Padang*, kapt. *Schipper.*
[Daar]voor bestemde brieven kunnen op aanstaanden *Donder[dag]* [...] *dezer* worden besorgd tot 's middags 5 uur, aan [het kan]toor te Weltevreden, en tot 4 uur aan dat in de stad.

[Koop]eren aan het vendu-departement alhier, over de maand [...] worden bij deze herinnerd, dat de aanzuivering van hun [...] voor ultimo dezer [...] moet geschie[den], wanneer zij zich tegen geregtelijke vervolgingen wenschen [te vrijwar]en.

[De] verpachting van den afstand der areensuiker voor het jaar [...] bij gouvernements publicatie dd. 25 Sep[tember] 1858, (staatsblad no. 121) zal plaats hebben op het residen[tiekantoor] te Tjiandjoer op Dingsdag den 26sten October 1858.

VENDUTIEN.

Op Donderdag, den 7 October, voor de raceloots, op het Koningsplein, door *van Slooten, Morgan & Co.*

Op Vrijdag, den 8 October, voor het woonhuis van den heer *F. de Groot*, op Parapattan, door *van Slooten Morgan & Co.*

en

à 2 pC. vendusalaris, op het Plein tegenover het IJshuis, door *Cassalette & Co.*

Op Maandag, den 11 October, wegens vertrek, ten huize van den heer *R. Deschaux*, in Gang-Chaulan, door *Gebr. Roselje & Co.*

Op Dingsdag, den 12, en Woensdag, den 13 October, voor het woonhuis van Zijne Excellentie den luit.-generaal ridder *de Stuers.*

Op Dingsdag, den 12 October, à 2 pCt. vendusalaris, op het Heemradenplein, door *John Pryce & Co.*

Op Zaturdag, den 16 October, voor het woonhuis van den heer *Leendert Miero Meijer*, op Solitude, aan den weg van Meester-Cornelis.

Op Woensdag, den 27 October, door *Gebrs. Roselje & Co*, een huis, erf en bijgebouwen, staande en gelegen aan het Koningsplein, thans bewoond door den heer *A. Cramerus.*

Oproeping van Crediteuren.

In de *Javasche Courant* van heden, worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in de navolgende boedels:

Door de weeskamer te Soerabaija, van wijlen vrouwe *Louise Justina Scholten*, weduwe van *Hendrik Carl Heijnneman.*

Door de testamentaire executrice te Batavia, van wijlen den heer *J. Olivier Jz.*

Door de commissarissen te Tjeringien, residentie Bantam, van wijlen den adjudant-onderofficier, militaire commandant *G. Engberts.*

Door den testamentairen executeur te Soerabaija, van wijlen den gepensioneerden kapitein der artillerie *Samuel André Louis Abbema.*

Door de commissarissen te Soerabaija, van wijlen den adjudant onderofficier *A. J. Schmitt.*

Door de commissarissen te Soerabaija, van wijlen Dr. *H. G. A. Jahn.*

Door den executeur testamentair, te Padang, van wijlen den gezagvoerder van de bark *Soetan Iskander, R. Zoutman.*

Aangekomen Vreemdelingen.

van den 2 tot en met den 5 October 1858.

HOTEL DER NEDERLANDEN. P. C. van Meulen, van Havanna. — P. G. Visser, van Rotterdam. — F. H Janssen, van Helvoet. — R. R. Janssen, van Idem. — F. Metz, van Shanghae.— Idenburg, van de Reede.

HOTEL WILLEM II. J. H. Sobels, van Onrust. — Weghake, van Samarang. — H. L. Goudswaard, van Onrust. — Mev. Goudswaard, van Idem. — Mevr. de wed. Olivier, van Batavia. — L. W. J. Olivier, van Idem. — E. F. A. Bergmann, van Holland.— A. Ferzenaar, van Sumatra. — Roesner, van Idem. — F. Roesner, van Idem. — E. Bradley, van Idem. — F. Schliep, van Idem. — Ponsin, van Batavia.

JAVA HOTEL. J. Portengen, van Rotterdam. — F. J. Verschuur, van Samarang. — Steck en echtgenoote, van Bencoelen.— B. J. Schipper, van Padang. — J. van Boven Fagg, van Rotterdam. — J. Kier, van de Reede. — H. J. Roseboom, van Banca. — J. Verhoeve, van Pasaroean. — J. L. Terbrugge, van Amsterdam. — D. van Bentveld, van Rotterdam.

Vertrekkende Personen.

D. Boes Lutjens.

Advertentiën.

Getrouwd:

E. N. DIJKSTRA
en
G. J. J. THIERENS. (2883)

Ondertrouwd:
OWEN MAURITS ROBERTS VAN SON
met
MARIE SCHADEE.
ROTTERDAM, 18 *Augustus* 1858.
Eenige kennisgeving. (2921)

Bevallen van eene DOCHTER, *E. Kerrebijn, van Erkelens.*
SAMARANG, 18 *September* 1858. (2872)

Zeer voorspoedig bevallen van een' ZOON, *M. de Bruijn*, geb. *Ontrop.*
BANJOEMAAS, 30 *September* 1858. (2935)

Bevallen van eene DOCHTER, *L. F. van Boeckholt. Propping.*
BATAVIA, 3 *October* 1858. (2893)

Op den 25 Julij 1858, overleed te Amersfoort onze veelgeliefde Moeder en Behuwd moeder Vrouwe *S. C. van Bockom Maas*, geboren *Hessius.*
W. S. N. VAN BOCKOM MAAS.
J. M. VAN BOCKEM MAAS,
Lammers van Toorenburg.
REMBANG, 28 *September* 1858.
Eenige kennisgeviug. (2909)

Op middernacht van den 28sten heeft het den Almagtigen behaagd tot zich te nemen, na een lang en smartelijk lijden van acht maanden, onze zeer geliefde vrouw en dochter *Lucy O. Bouwmeester*, in den jeugdigen leeftijd van nog geen 22 jaren, ons nalatende twee kinderen. nog te jong om hun verlies te beseffen.
SOERABAIJA, M. BOUWMEESTER.
29 *September* 1858. W. J. F. DUDMAN.
(2899)

Op den 29sten September overleed na een lang en smartelijk lijden, mijne geliefde Echtgenoot, *Johanna Louisa Hamar de la Bréthonière*, in den ouderdom van 44 jaren.
E. E. CARON.
KLEPOE, 1 October 1858.
Eenige Kennisgave. (2905)

Vendutie

op Vrijdag 8 October 1858,

Voor het woonhuis van den Heer F. DE GROOT op Parapattan, door

VAN SLOOTEN, MORGAN & CO.

van diverse **Meubelen, Paarden, Rijtuigen,** waaronder **1 Amerikaansche Handchais, Tuigen, Martevanen, Bloemen in potten** etc.
(2878)

[De m]isdaad der ouders zal bezocht worden aan [d]e kinderen tot in het derde en vierde lid!

EENE GESCHIEDKUNDIGE NOVELLE.

[»Gij z]ijt ziek, *La Rose*," zeide zij snikkend.

[*La*] *Rose* schudde het hoofd en antwoordde: »Ik ben [zie]k, laat mij vertrekken,"

[Het] meisje trad hem in den weg en riep: »Ik laat u [niet v]an hier gaan, voor dat gij iets genuttigd hebt. [La]ng is het wel geleden, sedert gij hebt gegeten of [gedron]ken?"

[Zij pl]aatste hem liefdevol op een stoel en haalde wat [brood] en bier. *La Rose* at en dronk, maar werktuige[lijk;] weldra stond hij op om te vertrekken.

[Hij] vulde zijne zakken met het overgeschotene; [zij k]onden echter den ganschen voorraad niet bevat[ten. H]ij opende den doek, waarin de bebloede steen ge[wikkel]d was. Huiverend trad zij terug en riep: »Werp [dien] steen weg."

[»Neen]! neen!" antwoordde hij haastig, »het is mijn eigendom, laat mij dat behouden."

[Hij] nam den steen onder den arm, reikte *Maria* de [hand e]n zeide haar vaarwel."

[Het] meisje knelde hem aan het hart en hare tranen [vloe]iden zijne koude wangen."

[Zacht] wikkelde *La Rose* zich uit hare armen en [vroeg]: »Om wien weent gij, *Maria*?"

»Om u, arme vriend! Om uw verwoest levensgeluk."

«Om mij?» riep de jongeling, met eene zonderlinge uitdrukking in zijne stem; te gelijk bragt hij de hand aan zijn oog: het was droog. Hij lachte bitter en vervolgde: «Mijn oog is droog, het brandt en gloeit in zijne holte, maar het heeft geene tranen meer, en gij, die mij vreemd zijt, weent over mijne rampen. Bij den gruwzamen dood mijns vaders, nimmer zal ik die tranen vergeten. Wanneer gij ooit door het noodlot mogt getroffen worden, wanneer gij alleen in de wereld staat, wanneer de menschen u verlaten en niemand u helpen wil, roep mij dan ter hulpe en, al ware het offer, dat gij eischt, nog zoo zwaar, ik zal het u brengen, om dezer tranen wil.»

Hij had het vertrek verlaten. *Maria* knielde neder, haalde een lok blond hair te voorschijn, drukte die aan de lippen en zeide, met eene door snikken afgebroken stem: «Ik wil God voor hem bidden, want ik geloof niet, dat hij zelf thans bidden kan»

Dit geschiedde in den nacht, volgende op den 27 Mei 1610 [1]).

De rustplaats.

Toen *La Rose* de kroeg verliet, begon de dag aan te breken: het werd woelig aau de poorten en op de markten, de melk- en boterboerinnen en de groentenleursters kwamen allengs de hoofdstad binnen.

Zelfs het hevigste zieleleed moet voor de behoeften des ligchaams wijken; het is eene gunstige bestiering der Voorzienigheid, dat zij met de smarten des ligchaams de wonden der ziele lenigt. *La Rose* was doodelijk afgemat, hij waggelde als een beschonkene voorwaarts en kon naauwelijks den eenen voet voor den anderen zetten. Eindelijk bereikte hij eene begraafplaats; daar was het regt eenzaam; het was de laatste rustplaats van hen, die de handen misdadig aan zich zelven sloegen of op het schavot den eindpaal hunner aardsche loopbaan vonden.

La Rose vleide zich op een der zandheuvels neder en staarde afgunstig op de omliggende graven: «Zij allen, mompelde hij bitter, «zij allen hadden nog een graf; hij alleen niet! — Sidderend knelde hij den kouden, met bloed bevlekten steen aan het hart en sloot de oogen.

Waarheên?

Een levendig gewoel heerschte op de reede van *Calais;* schepen kwamen af en aan; schuiten en aken, met zware balen en pakken beladen, voeren hier heên en weêr; aan den oever verdrongen zich kruijers en sjouwers; op het eene schip werkten de matrozen, dat de parelen hun op het aangezigt glommen, op het andere lagen zij in vadzige rust zich in de zon te koesteren.

1) Dag der teregtstelling van het werktuig der Jezuiten, *Franciscus Ravaillac*, den sluipmoordenaar van Frankrijks edelsten en grootsten koning, Hendrik IV.

Op den 7den October aanstaande,

zullen door de Ondergeteekenden wegens vertrek van den WelEd. Heer *H. van Son*, aan de Race-loots op het Koningsplein, publiek worden verkocht:

Een span **merries**, schimmel en zwart; hoog 4 voet 10½ duim;
Een span **merries**, schimmel en zwart; hoog 4 voet 6½ duim;
Een Dames **rijpaard**, hengst; hoog 4 voet 6 duim
Een schimmel **rijpaard**, Arabi r, hoog 4 voet 9½ duim;
Een schimmel, Dames **rijpaard**, merrie, hoog 4 voet 8 duim, met veulen;
Een ijzer schimmel, **Dames Rijpaard**, merrie, 4 voet 7 duim.
Een bruin Sandelwood **rijpaard**, hengst, 4 voet 2½ duim;
Een bruin **paard**, hengst, hoog 4 voet 6½ duim;
Een span merries, **wagenpaarden**, vossen, hoog 4 voet 7½ duim, waarvan een met veulen;
Een schimmel merrie **rijpaard**, hoog 4 voet 2 duim, met veulen;
Twee **Veulens**;
Een span schimmels, **wagenpaarden**, hoog 4 voet 2½ duim.

Voorts nog:

1 reiswagen;
1 landow;
1 toerwagen;
1 Amerikaansche handchais.

Daags te voren voor een ieder te bezigtigen.

(2915) VAN SLOOTEN, MORGAN & Co.

Op de Vendutie

van den 7 dezer zullen almede worden verkocht:

6 MELK-GEVENDE **KOEBEESTEN**

van Bengaalsch en Europeesch Ras met Kalven.

(2887) VAN SLOOTEN, MORGAN EN CO.

HOUT-VENDUTIE

Op Vrijdag den 8sten October 1858,
Op het plein tegen over het **Yshuis**
à 2 pCt. Vendusalaris, door
CASSALETTE & Co., van
BALKEN, DOLKEN, KROMHOUTEN EN
Chinesche Doodkistplanken.

(2885).

VENDUTIE

te Bekassie, op Zaturdag den 9 October 1858,
van 75 Paarden, Bimanezen en Makassaren,
waaronder verscheidene spannen; voorts eene partij **LIJNWADEN,** eenige realen **GOUD,** enz. enz.

(2938)

VENDUTIE

Op Maandag den 11 October 1858.
wegens vertrek:
ten huize van den Heer *R. Deschaux*, in Gang Chaulan (nabij de Brug),
door **Gebr. ROSELJE & Co.,**
van eenen netten inboedel, bestaande
uit: Canapé's, Fauteuils, Stoelen, Consoles, Tafels, Kasten, Ledikanten, Spiegels, Lampen, Schilderijen, Serviezen, Zilver-, Pleet- en Kristalwerk, Rijtuigen, Paarden, Timmermans- en andere gereedschappen, Bloemen in potten etc.
Op Zondag te voren te bezigtigen. (2915)

VENDUTIE

Op Dingsdag en Woensdag 12 en 13 October.
voor het woonhuis van Zijne Excellentie den Luitenant-Generaal, Jhr. F. V. A. RIDDER DE STUERS,
wegens vertrek:
door Cassalette & Co.,
van WAGENS, als: een zeer goede en uiterst gemakkelijke Reiswagen, eene elegante Koets, een Coupé, een Tentwagen en een Toerwagen, allen van Europeesch fabrikaat en zeer goed onderhouden, Tuigen voor 2 en 4 paarden met pleet gemonteerd, Heeren- en Dames-Zadels, verder van 5 spannen zeer deugdzame en hardloopende Paarden, een volkomen gedresseerd Rijpaard, boodschap of jongens paarden, eene collectie Bloemen in potten, ijzeren Tuinbanken, Martevanen, Leksteenen,
voorts:
van **eenen keurigen en goed onderhouden Inboedel, alles massief,** bestaande meest uit Mahonij-, Ebben- en Wortelhouten Meubelen, groote Spiegels, Schilderijen, porceleinen Serviezen, fijn Kristal- en Glaswerk, Zilverwerken, Pleetwerken van Christophe, enz. enz. te omslagtig om alles te vermelden.
Op Zondag, den 10den October voor een ieder te bezigtigen.

Regeling der Vendutie.

Dingsdag den 12den: Wagens, Paarden, Tuigen Bloemen, Dispensgereedschappen, enz.
Woensdag, den 13den: de inboedel en al het overige binnen 's huis. (2914)

HOUT-VENDUTIE.

Op Dingsdag den 12den October 1858,
op het Heemradenplein, door
JOHN PRYCE & CO.,
à 2 pCt. Vendu-Salaris,
van groote
DJATTIEHOUTEN BALKEN.

(2936

VENDUTIE

op Zaturdag den 23sten October 1858,
zal ten bureele van den
Adsistent Resident van Buitenzorg,
ten 11 ure precies
op publieke Vendutie worden verkocht:
HET LAND KEDONG BADAK
gelegen in de Adsistent Residentie ***Buitenzorg.***
Veil condities liggen ter inzage op bovengemeld Kantoor en bij de Ondergeteekenden
(2863) JOHN PRIJCE EN Co.

S. B. VAN KLEEFF & CO.

Passer Pisang en Rijswijk.

GRASBOTER,

Merk **A. VAN DER LEEUW.**

(2911)

Verkrijgbaar:

echt Valk- en Haantjesbier,

in **halve pijpen** en op **Flesschen.**
In Europa en alhier afgetapt; alsmede het zoo bekende
BIER OP KRUIKEN.

bij
2888) VAN DER MEULEN & CO.

Chinesche Vloermatte

van diverse grootte,
bij
(2878) ABEELEN, DENNISON &

Verkrijgbaar:

Alle soorten van
KOORDEN en KWASTEN, GARNIT
voor Geldbeurzen en CANAPÉ-KUSSE
alsmede alle kleuren van
KNOOPZIJDE, GOUD- EN ZILVERDRA
bij
L. KUIJK,
(2860) ***Passementwerker. — Passer***

S. B. van Kleeff & Co.

Passer Pisang. — Rijswijk.
SOERABAIJASCHE AARDAPPE
à *f* 6 per picol contant.

BOMBAY UIJEN

bij
(2908) REHLING EN EKSTR

Per CORTGENE ontvangen:
Nieuwe Grasboter.
Berlijnzilver Eetlepels.

(2889) TIO TJIANGHIE
Passer Baroe

PHOTOGRAPHISTEN

Machienen voor Photographie en Stereo
van diverse grootte en fabrikaat, Saxsisch, Ca Whatmann's en meerdere soorten, ongeprepareer gepreparëerde Photographie papieren, Colodium, Argentum, goud- en zilveren Schelpjes, Verw staande en leggende Porceleinen en Gutta Per vettes, vele zeer elegante soorten Passe Parto moderne Lijsten, en verder alles tot ditvak beho is voorhanden in het
Magazijn van Kantoorbehoeften (en gros
A. JACOBS,
(2903) *N. Z. Voorburgwal te Amst*

DUBRAY,

Gang Patjenongan.
Ontving uit zijne Fabriek nieuw ge tioneerde
PIANO'S;
wordende voor derzelver soliditeit ingesta
Hij staat voor deze Piano's voor 10 jaar in, hij zeker is dat zijne instrumenten niet breke nen, en hij, als dit mogt gebeuren eene andere geven zoude. Sedert 8 jaar verkoopt hij zijne op Java, en nog nimmer heeft hij er eenig mede gehad; zie daar het bewijs dat hij geven
Piano's gebruikt, te koop en te h
Voor reparatie en stemmen per 3 ma *f* 25,—.
MUZYKINSTRUMENTEN, SNAREN, E

Een jongeling trad naar een schipper, die met de beenen wijd uitgestrekt tegen de verschansing van zijn schip leunde en met welbehagen naar de rookwolken staarde, die hij in grillige kringen uit zijne meerschuimen pijp blies. De jongeling scheen den schipper iets te vragen: deze schudde het hoofd en de jongeling verwijderde zich langzaam. De zeeman liet de pijp zakken, oogde den jongeling bedenkelijk na en schudde andermaal het hoofd. Op dit oogenblik trad een man op hem toe in een lange zwarte wollen jas, met broek en kousen van dezelfde stof, en — in strijd met de gewoonte van dien tijd — met korte glad neergekamde hairen.

Zeg vriend!» vraagde hij onzen zeerob, »waarom schudt gij zoo het hoofd over dien jongeling; was het een bedelaar of een dier gaauwdieven, van welke er hier zoo veel rondzwerven?»

»Dat wel niet,» antwoordde de zeeman, »maar ik geloof, dat het in zijn bol niet regt pluis is. De jongen ziet er uit als een geest en toch zwalkt hij hier reeds dagen rond en zoekt een schip, om naar Afrika te vertrekken. Vraagt men hem, wat hij in dat onbekende land wil gaan doen, dat geeft hij zulk een verward antwoord, dat men terstond bespeurt, waar het hem schort.»

De in het zwart gekleede man scheen met deze verklaring niet te vreden; hij zag rond en den jongeling in de verte ziende staan, stapte hij naar hem toe en vraagde belangstellend: »Mijn zoon wat zoekt gij hier?»

»Een schip:» antwoordde de jongeling somber, »om naar Afrika te vertrekken.»

»Kind! gij zijt zwak en ziekelijk, ziet gij niet op tegen de verre reis en vreest gij de wreedheid niet der barbaarsche menschen, die in dat land wonen?»

»Alle menschen zijn mij vreemd en vijandig. Ik wil ginds in de woestijn eene hut bouwen en, ver van de menschen, in gemeenschap leven met wilde dieren.»

Huiverend trad de vreemdeling terug; hij scheen in zijne eigenwaarde als mensch en Christen gekrenkt en stond op het punt, om zich te verwijderen, toen zijn blik andermaal op dat bleek, ingezonken gelaat viel, waarvan elke levens geest scheen uitgebluscht en waarin alleen het oog met een koortsachtig vuur vonkelde. Hij nam den jongeling bij de hand, hield deze lang in de zijne en zeide: Gij zijt noch ziek, noch krankzinnig, gelijk ik zelf aanvankelijk meende; maar juist daarom waren uwe woorden zondig en goddeloos.

«Waar zijn uwe ouders?»
«Dood! was het doffe antwoord.
«Beiden? Uwe moeder?»
«Stierf, toen ik nog in de wieg lag.»
«Arme wees! en uwe vader?»

«Eene zenuwachtige rillig deed het zwakke ligchaam des jongelings te zamen krimpen, doch hij zweeg.

En uw vader? hervatte de vreemdeling dringend, «waar ligt hij begraven?»

«Hij heeft geen graf op aarde,» lispelde de jo schier onverstaanbaar.

«Verdronk hij op zee?»

La Rose, want wie mijner lezers herkent den lukkigen zoon van *Ravaillac* niet, schudde hevig he

«Waar zijn uwe bloedverwanten?» hernam de deling.

«Verjaagd en verbannen uit het land hunner g te. Ik weet hun tegenwoordigen naam niet, ev als zij den mijnen; want de naam, dien wij b geboorte ontvingen, is door de wet vernietigd en het waagt, hem voortaan te dragen, sterft op het s

De vreemdeling vermoedde de vreeselijke wa hij drukte *La Rose* de hand en fluisterde hem mend toe: «nu begrijp ik, waarom gij onder dieren en niet onder menschen wilt leven. D moet gij evenwel verlaten.»

Hierop ging hij met *La Rose* naar den zeeman en zeide: «Kapitein Wilson! deze jongeling is reisgenoot; zoodra de wind omslaat, steve naar *Dover*.»»

Het geheim.

Vijftien jaren waren sedert voorbijgegaan; men het jaar 1625. *La Rose* telde vijf en twintig jare zijne hairen waren reeds grijs; een worm knaagde jeugdige hart, zijn ligchaam was zwak en ziekelij

THÉATRE FRANÇAIS DE BATAVIA.

VENDREDI, 8 Octobre 1858.

Relâche.

Avec la permission de M. le Résident.

LUNDI, 11 Octobre 1858.

...ième représentation du sixième mois de l'abonnement.

...ucie de Lammermoor.

Le Directeur-Gérant,
VAN KINSBERGEN.

De trekking der

GELD-LOTERIJ

groot *f* 100.000.—
ten behoeve van den

...MARANGSCHEN SCHOUWBURG

en de

...UZYK-VEREENIGING ST. CECILIA,

zal plaats hebben

Donderdag den 14den October,

des morgens ten 9 ure,

...n het Locaal van den Schouwburg.

(2906)

---

423 vaten
...MERIKAANSCH MEEL.

Te bekomen bij
B. KOPERSMIT EN Co.

Weder Ontvangen:

Een Factuur

GOUDWERKEN,

als:

...res, **Demie Parures, Broches** met koralen, ...en **Camées, Koralen Armbanden** en **Col-** ...**Medaillons, Manchetten** en **Hemden-** ...

Bij
OLISLAEGER,
...27) *Juwelier en Goudsmid. Rijswijk.*

TOKO RIJSWIJK.

Ontvangen:

...**ropeesche leidsels,** voor 1, 2 en 4 paarden. ...**rimkaarten** in doosjes en op snee verguld, als andere fijne **Whistkaarten, Rappé-snuif** en ...fijne **Present-koppen** en **glazen.**

...022) J. C. SAIJERS.

...AURATIE van F. TENTEE geb. Joukes.

SCHILDPADSOEP.

...den 7den October zal, gedurende den loop van ...g, bij de ondergeteekende verkrijgbaar zijn, ...echte en nagemaakte SCHILDPADSOEP, *à Contant.*

F. TENTEE.
geb. *Joukes.*

C. H. W. AMENDE,

beveelt zich aan tot het geven van **lessen op de Piano,** en tevens tot het **stemmen** en **repareren** derzelve. Adres

(2858) *Koningsplein aan het Telegraaf-Kantoor.*

EEN FRANSCHMAN, zijne taal kunnende onderwijzen, wenscht te Batavia of elders bij eene familie geplaatst te worden.

Adres bij den Boekhandelaar *H. M. van Dorp* te Batavia. (2879)

LET WEL!

Gedrongen door eene met de laatste Mail **onverwachts ontvangen tijding,** verzoekt de onderge teekende alle heeren voor wien en ten wiens behoeve hij te eeniger zake zich als **borg** heeft gesteld, om binnen den tijd van drie maanden, van af heden gerekend, zich van andere borgen te willen voorzien, ten einde zich zelven voor eventueele moeijelijkheden te vrijwaren.

A. E. KLÄRING.

DJOCJOCARTA, *den 27sten September* 1858. (2900)

Wordt Gevraagd,

Iemand die voor eigen rekening en risico, onder behoorlijke borgstelling, genegen is koopmansgoederen in commissie te ontvangen, en daarmede handel te drijven als reizend handelaar, tegen eene nadere te maken billijke overeenkomst.

Adres

(2897) H. M. VAN DORP.

Wordt te Koop gevraagd:

METHURST CHINESE ENGLISH DICTIONNARY,

Uitgegeven te Batavia.

Adres: *Bureau Java-Bode.* (2894)

Een **HUIS** en **Erf** met klapperboomen beplant.

Adres

(2895) H. M. VAN DORP.

100 KOEIJEN
en
30 Buffels,

(2933) Adres uitgever dezes.

TE KOOP

uit de hand, eene driesnarige

PIANINO,

voor dit klimaat vervaardigd,
half oblik van **Bernhardt, Fils & Co,** te Parijs.

Eene groote moderne

RONDE TAFEL,

van massief mahonijhout en wit marmer blad.

Adres

(2898) H. M. VAN DORP.

TE KOOP OF TE HUUR.

Om dadelijk te aanvaarden het **HUIS**, vroeger bewoond door wijlen den heer *Olivier*, gelegen achter het Paleis te Weltevreden, te bevragen bij

(2901) DR. BLEEKER.

Een LAND gelegen tusschen *Batavia* en *Buitenzorg* met inventaris.

Adres

(2896) H. M. VAN DORP.

OF TE HUUR

Een huis op Rijswijk, zeer geschikt voor Toko, thans geoccupeerd den heer *J. Schmidt*, Mr. Kleermaker.

Adres

(3932) CASSALETTE EN CO.

TE HUUR OF OP

Voordeelige Voorwaarden.

Een ruim Huis met zes kamers, bijgebouwen enz., gelegen op **Batoe-Toelies.** Huurprijs ***f* 110.—** 'smaands en kunnende dadelijk aanvaard worden.

(2916) MR. HOFMEIJR.
Batoe-Toelies.

Wordt Te huur gevraagd:

Een **HUIS,** gelegen op Kramat, Tanabang of omstreken.

Aanwijzing met prijs opgave bij den Boekhandelaar *H. M. van Dorp.* (2859)

KAMERS DISPONIBEL,

hoek ***Secretarielaan en Rijswijk.*** (2873)

DE PILLEN VAN HOLLOWAY

zijn een uitmuntend middel voor alle ongesteldheden der vrouwelijke kunne. Dezelven worden bijzonder aanbevolen aan de bevolking der Nederlanden, aangaande derzelver buitengewone uitwerking bij ongesteldheden der vrouwen, zoowel in den jeugdigen leeftijd van vijftien of zestien jaren, als in dien van veertig of vijftig, en het is onbetwistbaar bewezen, dat door dit middel die gevaarlijke tijdvakken van het leven, ongehinderd voorbijgaan, zonder dat het gestel in het minste geschokt wordt.

De prijzen dezer Pillen en Zalf zijn als volgt:
Doosjes pillen à *f* 1.— *f* 3.— *f* 5.—.
Potjes zalf à *f* 1.— *f* 3.— *f* 5.—.
Te Banjoemaas bij M. S. Cheriman.
» Poerworedjo » F. Neumann.
» Djocjocarta » Buijn & Co.
» Souracarta » W. Veldman.
» Salatiga » F. Kruthoffer.
» Tagal » Wed. Dort.
» Cheribon » W. Galistan.
» Cheribon » M. Blok,
» Samarang » H. L. de Lyon, de Groot, Kolf, & Co. en bij
De hoofdagenten Soesman & Co. (2917)

SPAARBANK.

Zitdagen 4 en 18 October.

(2886)

Het **Contract** van den heer G. H. REES en den Ondergeteekende;

door verkoop van het ***Atelier*** opgehouden hebbende, zal laatstgenoemde voor eigen Rekening de **Wagenmakerij** voortzetten en beveelt zich gunstig aan, bij het geëerde Bataviasch publiek, belovende eene prompte en billijke bediening.

P. H. FROMBERG.

Over het vroegere Atelier van den Heer G. H. Rees.

BATAVIA, 1858. (2884)

De ondergeteekende verklaart, dat de opname van den brief van Mr. *C. J. van Haastert*, in het voorgaande nummer van den Java-Bode, buiten zijne **medewerking** en **toestemming** is geschied; doch niet buiten zijn **weten.**

(2861) Mr. HOFMEIJR.

...ite sleepte hij zich voort, zijne armen hingen slap ...agteloos langs het lijf en, als hij sprak, waren zijne ...den zoo zacht, dat men hem nauwelijks kon verstaan. Zijn geest was echter helder en krachtig, zijn ...ter stout en volhardend, nimmer liet hij een een... opgevat voornemen varen en hij slaagde, waar ...ren zich teleurgesteld zagen. Geraakte hij in ver..., dan scheen een hoogere geest hem te bezielen; ...chaam rekte zich uit, zijne stem klonk als het ... des donders, dan kon hij den sterksten man ...staan en beheerschte naar welgevallen den groo... ...olkshoop.

...evredenheid en tweespalt heerschten destijds in ...and en namen iederen dag een verontrustender ...stiger aanzien aan; in de kerk waren gevaarlijke ...ringen en het Parlement stond vijandig tegenover ...zijn koning.

...Rose had de regten van een engelsch burger ver... ...en heette *Franciscus Seymour*, naar zijn wel... een puritein, wiens ontzaggelijk vermogen hij ... had. Hij genoot nogtans de voorregten niet ...zijne schatten hem hadden kunnen verschaffen, ...leefde armoediger dan de armste bedelaar in Lon... Toch waagde het niemand, hem van schraapzucht ...gierigheid te beschuldigen; want hij was de wel... ...er en afgod des volks, welks ellende hij lenigde, ...hij slechts kon.

De avond was gevallen; in de naauwe zijsteeg, waar *La Rose* woonde, was alles reeds in rust gedompeld. Hij was echter nog wakende; onrustig zat hij op den kant zijner legerstede en scheen iets te verbeiden. Daar weergalmden de stadsklokken door de lucht en kondigden het laatste uur van den dag aan. Eene huivering voer *La Rose* door de leden, hij rigtte zich op en zeide met plegtige stem: »Het oogenblik is daar, waarop ik gemagtigd ben, het zegel te verbreken."

Hij haalde van voor zijne borst de papieren te voorschijn, welke hij daar als kind in dien verschrikkelijken nacht geborgen had. Lang staarde hij op den omslag, voordat hij dien durfde openen, eindelijk verbrak hij echter het zegel. De geschriften waren niet, zoo als hij had vermoed, van de hand zijns vaders. Het was eene vrouwenhand, die ze geschreven had. Schoon de inkt was verbleekt en de inhoud vaak raadselachtig, toch scheuen ze hem iets vreeselijks te openbaren; het doffe oog ontvonkte weder, de gebogen rug rigtte zich fier omhoog, de aderen zwollen op het voorhoofd en de zonderlinge vervoering, die hem zoo ver van den gewonen mensch onderscheidde, maakte zich weder van hem meester. In woesten toorn balde hij de vuisten naar den Hemel en in zijne oogen las men eene dreigende vraag naar dat ongekende oord.

Daar klonken de klokken der kerken en hoorde men het gebulder van zwaar geschut; de morgen brak aan, de nachtlamp brandde flaauwer.

La Rose bond de papieren bijeen, sloeg een mantel om en verliet zijne woning.

In de staten van Engelands hoofdstad had eene voor het gevoel pijnlijke verandering plaats gegrepen. Het rouwfloers, waarmede de huizen behangen waren na den dood van *Jacobus I*, was overal weggenomen en door prachtvolle veelkleurige tapijten, vlaggen en kransen vervangen. *Karel I* deed zijne intrede als koning van Engeland en aan zijne zijde, in den met goud en door twaalf moedige schimmels getrokken wagen, zat zijne gemalin *Henriëtta Maria*, de dochter van den grooten en edelen *Hendrik* en van *Maria de Medicis*. Schitterend was de stoet die hen omstuwde, maar schitterender de schoonheid der jeugdige koningin. Het was eene trotsche, heerlijk e gestalte: uit hare schoone oogen sprak vrome dweeperij; op het hooge albasten voorhoofd zetelde het bewustijn van eigenwaarde en zielskracht.

(*Wordt vervolgd.*)

NEDERLANDSCH INDISCHE ESCOMPTO MAATSCHAPPIJ.

Met referte tot het Gouvernements Besluit van 29 September j. l. No. 15, gepubliceerd in de Javasche Courant van 2 dezer No. 79, hebben Directeuren namens het Algemeen Bestuur, de eer Heeren rekenpligtige ambtenaren kennis te geven, dat hun eerlang ter zake eene Circulaire zal worden toegezonden.

Directeuren der Ned. Ind. Escompto Maatschappij.
TIEDEMAN & VAN KERCHEM.

BATAVIA, 4 October 1858. (2904)

Bij notariële acte, dd. 27 September verleden, zijn tengevolge van het uittreden van den Heer **W. J. van Haren Noman**, de firma's **van Haren Noman & Kolff** te Batavia en **van Haren Noman, Kolff & Co.** te Samarang, op heden ontbonden.

De zaken van **BOEKHANDEL** en **AANVERWANTE VAKKEN**, benevens **COMMISSIEHANDEL**, tot heden door voornoemde firma's gedreven, zullen door den ondergeteekenden op denzelfden voet worden voortgezet; te Batavia, onder de firma **G. Kolff & Co.**, en te Samarang, onder de firma **de Groot, Kolff & Co.**, in vereeniging met den Heer **J. H. de Groot** aldaar.

G. J. C. KOLFF.

BATAVIA, 1 *October* 1858. (2876)

Debiteuren en Crediteuren in den boedel van wijlen den WelEd. Zeer Geleerden Heer Dr. **P. F. H. Fromberg**, worden verzocht binnen *drie maanden* betaling of aangifte te doen aan

Den Gesubstitueerden Executeur
R. U. L. VAN OOSTERHOUDT.

BUITENZORG, 29 *September* 1858. (2874)

Ackerman's Verwdoozen,
Ackerman's losse Verwen,
in alle hoofd- en bijkleuren.

In nieuwen voorraad ontvangen bij

(2929) G. KOLFF & CO.

In de derde Klasse der thans trekkende

236e Staats-Loterij

zijn bij de ondergeteekenden getrokken:

Op No. 1651 een heel Lot **ƒ 1500,—**
» » 1681 » » » » **400,—**

In de Laatste 235e STAATS-LOTERIJ,

Op No. 5651 een heel Lot **ƒ 1000,—**
» » 5678 » » » » **400,—**

Het bedrag der Prijzen is dadelijk beschikbaar.

Loten voor de **237ste LOTERIJ** wordt men verzocht tijdig aan te vragen.

Te *Batavia*, bij G. KOLFF EN Co.
(2928) » *Samarang* » DE GROOT, KOLFF EN Co.
5 October 1858.

TIJDSCHRIFTEN EN COURANTEN 1859.

HEEREN GEABONNEERDEN op Tijdschriften en Couranten, worden verzocht vóór 20 October, opgave te doen, of zij met de Abonnementen wenschen voort te gaan, ten einde geene vertraging in de expeditie veroorzaakt worde.

(2870) H. M. VAN DORP.

BATAVIA, October 1858.

Kantoor-Almanak

1859.

Opgeplakt ƒ 1,— Onopgeplakt ƒ —,50

Uitgegeven door

H. M. VAN DORP.

BATAVIA, 2 Oct. 1858. (2871)

LIBRAIRIE de H. M. VAN DORP.

Oeuvres de **Walter Scott** traduction de DEFAUCONPRET 20e edit. 25 vol. rél. 1856 ƒ 100,—

Laboulaije, Dictionnaire des arts et manufactures 2e edit. 2 vol. rél. ƒ 40,—

Bouillet, Dictionnaire universel des sciences, des lettres et des arts 3e edit. 2 vol. rél. 1857 ƒ 20,—

Oeuvres de **Voltaire** 8 vol. 1850 rél. ƒ 30,—

Oeuvres de **Byron** traduites par LAROCHE 6e edit. rél. ƒ 20,—

Oeuvres de **Shakspeare** traduites par LAROCHE 5e ed. 6 vol. rel. ƒ 20,—

Oeuvres de **Goethe** traduites par LA BARONNE DE CARLOWITZ, 5 vol. rél. 1855. ƒ 20,—

Oeuvres de **Béranger** 5 vol. 1858. ƒ 40,—

The **ILLUSTRATED NEWS** of the world, 1858. ƒ 60,—

(2907).

H. M. van Dorp *te Batavia.*

Ontvangen een uitgezocht factuur *Parijsche* en *Hollandsche*

ZILVERWERKEN,

bijzonder voor *Cadeaux* geschikt, als: Cristallen **Suikermandjes, Sigarenstellen, Saladelepel en Vork, Soep-, Taart-, Visch-** en **Fruitlepels, Kinderlepel** en **Vork, Theelepeltjes, Suikerstrooijers, Suikerscheppers, Vleesch-** en **Zuurvorkjes, Cachetten** met ivoren houders, **Flacons, Theegarnituur, Lepelmandjes** etc. etc.

Alles keurig en smaakvol bewerkt. (2939)

Het Stoomschip Padang,

vertrekt **Vrijdag** den **8** dezer naar **Samarang** en **Soerabaija.**

Nadere inlichtingen te bekomen bij

W. CORES DE VRIES.

BATAVIA, 6 *October* 1858. (2930)

Passage naar Nederland

wordt aangeboden met het Nederl. Schip

KORTENAER,

Kapt. **A. GLAZENER Jr.**, zullende tegen het einde dezer maand van hier vertrekken.

Dit schip, in 1857 gebouwd, is thans op deszelfs eerste reis, voert eenen geëxamineerden Doktor, en heeft uitmuntende inrigtingen voor den overvoer van passagiers.

Nadere informatiën bij *de Agenten,*

(2919) J. CEZARD EN Co.

Passage naar Nederland.

Wordt aangeboden met het snelzeilend Ned. schip

AMSTEL,

kapt. **H. H. RADEMAKER,**

hebbende uitmuntende inrigtingen voor Passagiers.

Voor nadere informatiën gelieve men zich te wenden tot

De Agenten,

(2924) B. KOPERSMIT EN CO.

Passage naar Nederland,

wordt aangeboden met het snelzeilend Ned. Clipper schip

NOACH,

kapt. **P. WIERCKX.**

Dit schoone vaartuig dat tegen het einde dezer maand de reis naar **Nederland** zal aanvaarden biedt, voor passagiers alle gemakken aan welke men aan boord verlangen kan, heeft eene doelmatig ingerigte badkamer en voert een' geexamineerden scheepsdoctor.

Voor nadere informatiën gelieve men zich te vervoegen **alhier,** te **Samarang** en te **Soerabaija** tot

de Agenten

(2923) B. KOPERSMIT EN Co.

Tot den overvoer van

PASSAGIERS naar NEDERLAND,

wordt aangeboden het Snelzeilend Nederlandsch schip

DOELWIJK,

kapitein K. J. SWART.

De aangename en gemakkelijke inrigtingen van dezen bodem bevelen denzelve bijzonder aan.

Nadere informatiën zijn te bekomen *hier,* te *Samarang* en te *Sourabaija* bij

de Agenten

(2925) B. KOPERSMIT EN Co.

Naar Nederland

wordt passage aangeboden, met het snelzeilend schip

TRITON,

Kapitein **OLIE.**

Deze bodem is keurig ingerigt, biedt voor Passagiers alle mogelijke geriefelijkheden aan, en zal waarschijnlijk tegen het einde dezer maand vertrekken.

Informatien zijn te bekomen bij

De Agenten,

(2926) B. KOPERSMIT & CO.

PASSAGE NAAR AMSTERDAM.

Wordt aangeboden met het extra Snelzeilend en voor **Passagiers** bijzonder comfortable schip ingerigt

Nederlandsch Barkschip

PETRONELLA CATHARINA,

Kapt. **T. HAGEN.**

Zullende deze bodem in den loop dezer maand de te huis reis aanvaarden.

Verdere informatien zijn te bekomen bij de Heeren *Ruijl, Cramer & Co.* te Soerabaija, of alhier bij

De Agenten,

2934) DE WEERDT, RUYL & CO.

Vracht en Passage naar Samarang,

wordt aangeboden met het Nederlandsch Schip

JACOB ROGGEVEEN,

Kapt. **Vos van Marken,** zullende omstreeks 10 dezer van hier vertrekken.

Nadere informatiën bij

de Agenten,

(2902) J. CEZARD EN Co.

VRACHT EN PASSAGE NAAR SAM

met de Ned. Ind. bark

SARA ELEONORA,

kapitein ***D. Schuitmer.***

Adres

(2931) CASSALETTE

VRACHT EN PASSAGE NAAR SA

met het Nederlandsche Schip

DOELWIJK,

om in het midden der volgende vertrekken.

(2877) B. KOPERSMIT

VRACHT EN PASSAGE NAAR SAMA

wordt aangeboden het Ned. Ind.

MARIANNE ANTOINETT

Kapitein ***J. Winter,***

om tegen de volgende week te vertrekken.

Adres

(2880) B. KOPERSMIT

Passage pour Fran

Le beau et grand trois mâts franç 1000 tonneaux

NOTRE DAME DES VICTOIRES,

Capitaine ... Nantes vers la fin d'Octobre courant.

S'adresser pour les conditions à Mrs. FRASER ET Co. *à Sourabaya;* DORREPAAL ET Co. *à Samar* aux agens *à Batavia*

(2856) J. CEZARD ET Co

Passage naar Soeraba

wordt aangeboden met het Ned.

NEDERLAND EN ORANJE,

Kapt. **van Ruitven,** om tegen het begin volgende week te vertrekken.

de Agenten,

(2912) DÜMMLER EN Co

Vracht en Passage

NAAR TJILATJAP VIA SOERABA

wordt aangeboden met het Nederlandsch Barksch

H. VINCENTIUS VAN PA

Kapt. K. H. de Groot,

zullende zeer spoedig zeilen

Adres bij

de Agenten

(2937) DE WEERDT, RUIJL EN C

BATAVIA.

In den morgen van den 4den dezer, kwam ter reede Z. M. Schroef-korvet Prinses ..., luitenant-ter-zee, A. D. S. Clarkson, aan boord bende Z. E. den Luitenant-Generaal J. van Swieten familie, die, in den voormiddag van dien dag barkeerd zijn.

Z. E. werd van boord afgehaald door den ... lijken commandant van Weltevreden en Rijswijk kapitein adjudant van den bevelvoerenden genera den onder-Havenmeester, en aan den boom ... door den resident van Batavia, den Kolonel Milit Commandant der 1e militaire-afdeeling, den Haven ter, den Majoor plaats-commandant van Batavia dirigerend officier van gezondheid 1ste klasse enz.

Aan de werf bevond zich het rijtuig van Z. Gouverneur-generaal, waarin gezeten was de Lt. ... nel adjudant Brunsveld van Hulten, om Z. E. Luitenant-Generaal naar het Hotel van den Gouv Generaal te begeleiden, waar Z. E. is afgestapt.

Bij het ter reede komen en het aan wal stap werd de Luitenant-Generaal met het aan zijn verschuldigd saluut, begroet.

Naar men zegt, zal de afgetreden commandant het leger, Z. E. de Luitenant-generaal de Stuers staanden Zondag, per landmail zijne terugreize het vaderland aannemen.

— Heden ochtend te 8 uren is op het Water alhier, door de garnizoenen van Weltevreden en ter-Cornelis, eene groote parade gehouden voor den Luitenant-Generaal J. van Swieten.

Heden voormiddag te 10 uren is het corps offi aan Z. E. voorgesteld, en daarna heeft de over van het commando plaats gehad. Z. E. de gene Stuers bedankte de verzamelde hoofd- en ver cieren voor den ijver en de hem bewezen ge tijdens zijn commando aan den dag gelegd en be zijn opvolger aan.

Z. E. de generaal van Swieten, die aanspraak b woordende, hoopte, dat hij denzelfden ijver en genegenheid mogt zien en ondervinden, terwijl verder zijne blijdschap uitdrukte over het besluit Z. M. den Koning omtrent de tractementsverhooging der eerste en tweede luitenants, met den wensch de afgetreden generaal, bij zijne komst in het V land, Z. M. opmerkzaam mogt maken op het b lijke van een gelijk besluit nopens de tractementen kapiteins en hoofd-officieren. Na de overgave commando zijn er 15 saluutschoten gelost.

EERSTE BIJVOEGSEL
behoorende bij den
JAVA-BODE,
van Woensdag 6 October 1858, No. 80.

— Volgens ontvangen berigt, is het stoomschip *Me-o*, den 4den dezer, van zijne reis naar de Moluk- te Soerabaija teruggekomen.

— Voor eenige dagen had de bediende van den heer alhier het ongeluk, bij het schoonmaken van een weer, zijne hand en een gedeelte van den arm te brijzelen. In het Stadsverband gebragt, besloot men stond tot de amputatie, die, nadat men den lijder oroform had toegediend, gelukkig afliep.

— In de vergadering der *Natuurkundige Vereeniging Nederlandsch-Indie*, gehouden den 23sten Septem- j. l. zijn benoemd tot

Gewone leden der Vereeniging:

heeren mr. *H. J. W. van Lawick van Pabst*, resi- t van Rembang. *L. Ketting Olivier*, secretaris der dentie Rembang, *H. A. Steijn Parvé* assistent-resi- t van Bodjonegoro, *H. A. F. de Vogel*, controleur Bodjonegoro, en Radhen Adhipati, *Tirto Noto*, regent Bodjonegoro.

In de vergadering van het *Bataviaasch Genootschap Kunsten en Wetenschappen*, gehouden den 2den Oc- j. l., zijn benoemd tot

Besturend lid:

heer *W. F. Versteeg*, kapitein der genie, te Batavia.

Gewone leden;

heeren mr. *H. J. W. van Lawick van Pabst*, resi- van Rembang, mr. *W. A. Hennij*, president van raad van justitie te Macasser, mr. *Th. H. van Rees*, ident van den raad van justitie te Amboina en *Dorrepaal*, chef van de firma *Dorrepaal & Co* te arang.

Banca. — Gedurende de maand September vielen er re regens, hetgeen van gunstigen invloed is op de roductie.

Palembang. — Op den 11den September jl. is eene mbangsche handelspraauw tusschen de *Soensang Moeara Kompeh*, op de hoogte van de *Soengi Aijer* door twee rooverspraauwen aangevallen en over- sterd.

opvarenden, die in eene kleine praauw (sampang ontvlugt, meenden de rooverspraauwen te herken- , als te *Reteh* te huis behoorende.

Djambi. — De berigten loopende t/m den 24sten Sep- ber jl. behelzen onder anderen, dat de bij de be- ing bestaan hebbende vreesachtigheid eenigzins is weken, en op de hoofdplaats alles meer en meer houding aanneemt van gerustheid en onderwerping. een zeker gedeelte der inwoners, dat de vlugt had omen, is op den 6den September weder teruggekeerd. gevlugte zoogenaamde radja's of rijksgrooten den zich steeds in het binnenland op; echter zonder de voornemens te koesteren.

sultan bevindt zich 4 of 5 marschdagen van ~~ahi, ontbloot van aanhang van eenige beteekenis,~~ rootendeels verlaten door zijne vertrouwelingen. oor het oogenblik vindt bij welnig of geen bijval de bevolking.

Sumatra's Westkust (*Padang*). Op den 26sten Septem- zijn alhier op publieke veiling voor gouvernements ening van de hand gezet 30,000 picols koffij, die ben opgebragt *f* 1,410,795,45 of gemiddeld *f* 28,21½, picol; dus *f* 3,2½, per picol meer dan op de vei- van 28 Junij jl. (Zie ons nummer van 7 Julij No. 54).

(*Jav. Ct.*)

Samarang, 2 October. Den 27sten Sept. omstreeks 11 des ochtends, ontstond er brand achter in de woning den Chinees *Te-iem*, die een uitgang heeft in de pong *Poesparagan*, bezuiden de Chinesche kamp. Aan- kelijk verkeerde men, bij het doorkomen van den wind, in groote zorg, voor vele der zich in de nabijheid ndende Chinesche huizen. Spoedig verleende hulp beperkte dezen anders hevigen brand tot 5 in- sche woningen en een pakhuis, alles met pannen t, opgevuld met aardewerk, tabak en andere han- rtikelen, die alle vernield werden. Voorloopig zoek dient het ontstaan van den brand toeschrij- aan onvoorzigtigheid. De schade is begroot op 000. —

Bij deze gelegenheid hebben zich loffelijk onderschei- de brandspuitmeesters *van Trappe* en *Jaudas* en pompier *Clignett*.

militaire magt, die, ongeroepen, dadelijk op het eel van den brand verscheen, heeft zich mede be- hulp te verleenen en hebben de 1ste luitenant het 9e. bataillon infanterie *Blondeau* en de sappeur klasse *Verkammen* zich daarbij verdienstelijk ge- t.

In den nacht van 27 op 28 Sept. is de Javaan- vrouw *Bok Soemirah*, wonende alhier in de kam- *Gedong Bobrok*, bevallen van drielingen, een zoon twee dochters, van welke laatsten eene kort na de orte is overleden. De kraamvrouw met hare twee ebleven kinderen bevinden zich naar omstandig- welvarend.

In de boven-verdieping van het voorgebouw van logement *Java-Hôtel* te dezer stede is, denkelijk in nacht van Woensdag op Donderdag, een vrij diefstal, welligt door inklimming, gepleegd. Een scheepskapitein, aldaar de hoekkamers ter lin- d betrokken hebbende, had in eene cassette eene van ca. 80 gouden sovereigns, benevens enkele stukken van waarde, te zamen minstens ruim bedragende. In bedoelden nacht zijne cassette, van hij den sleutel in eene kast in zijne kamer onderzoekende, miste de kapitein die waarden. het terstond gedane onderzoek der politie, verklaar- bediende, aan die kamer verbonden, er niemand hebben zien inkomen, doch tevens dat die kamers uit het belendende huis, over het dak, te genaken . Bij onderzoek vond men daar op de stof de ukselen van naakte voeten. De politie doet verder onderzoek, zijnde de zaak nog niet geheel opgehelderd.

— Men zegt dat van *Ambarawa* 16 Eur. militairen, met wapens en 400 scherpe patronen, eenige dagen geleden gedeserteerd zijn.

— In den morgen van den 25 Sept., zijn, in het district *Srondol*, door de policie als vermoedelijke deserteurs aangehouden en naar deze hoofdstad overgebragt, vijf Boeginesche militairen, die op de hoogte van de bazaar *Padamara*, in het gezigt van 's lands gevangenis gekomen, onverwachts aan het oog hunner geleiders ontsnapten en vervolgens op de bazaar, alwaar op dat oogenblik vele inlanders afwezig waren, ongeregeldheden pleegden en amok maakten.

Der policie echter, ondersteund door eene militaire patrouille, gelukte het drie hunner onmiddelijk in handen te krijgen, terwijl de twee overigen zich op de vlugt begaven, zijnde deze evenwel nog denzelfden avond, in de dessa Pandjangan, vijf paal van hier, alwaar zij met wapenen in de hand amok maakten, in handen der policie gekomen, tegen welke zij zich nog feitelijk verzetteden, ten gevolge waarvan men verpligt was, hen gewapend aan te tasten, waarbij beiden gewond werden. Zij zijn terstond naar de hoofdwacht overgebragt; men zegt dat bij deze gelegenheid ook een drietal andere personen, doch onbeduidend, zijn gewond.

(*Sam. Ct.*)

Soerabaija, 27 September. Op den 9den dezer maand, stonden voor den Raad van Justitie alhier, regtsprekende in zaken van misdrijf, te regt de Javanen Setro Wono, laatstelijk petingi van de dessa Pegalongan Kedool, district Gending, residentie Probolingo, en Raden Rono Depoero, laatstelijk Wedono van zooevengenoemd district, de eerstgenoemde beschuldigd van misbruik van gezag en moord, en de tweede genoemde van misbruik van gezag, omkooping, aanzetting tot valsche getuigenis en valsche klagte.

De feiten, die tot deze beschuldigiging hebben aanleiding gegeven, komen kortelijk hierop neder.

Bij vonnis van de Regtbank van omgang te Probolingo van den tweeden October 1856, werd de inlander Saät schuldig verklaard aan moord op den inlander Kaprik, terwijl de bij die gelegenheid teregtgestaan hebbende medebeklaagden zijn ontslagen van alle regtsvervolging, ter zake van de tegen hen ingebragte beschuldiging van manslag op genoemden inlander gepleegd, en van verheeling door heimelijke wegwerping van zijn lijk.

Het Hoog Geregtshof van Nederlandsch Indië, oordeelende in revisie, heeft echter, bij arrest van den 18den November 1856, deze uitspraak van de omgaande regtbank vernietigd en den zoo evengenoemden Saät vrijsprekende van de misdaad van moord, eenige zijner medebeklaagden schuldig verklaard aan het des bewust verbergen van het lijk van den omgebragten Kaprik, en dienvolgens de inlanders Kraksan en Sarino gestraft met dwangarbeid buiten den ketting op Java, voor den tijd van twee jaren, en vier anderen hunner medebeklaagden tot dwangarbeid buiten den ketting voor drie maanden op de plaats der veroordeeling, welke veroordeeling tegen alle genoemde personen is ten ~~uitvoer gelegd, zijnde Kraksan, tijdens hij zijne straf~~ onderging, overleden.

Nadat deze zaak alzoo beëindigd was, zijn er bij de justitie vermoedens ontstaan, dat door een zamenweefsel van geweld, arglist en bedrog, de Regter, omtrent den waren toedragt van den moord aan Kaprik gepleegd, was misleid geworden en dat er alzoo ten gevolge daarvan een zestal onschuldigen waren gestraft. Deze vermoedens zijn, ter boven vermelde teregtzitting van den Raad van justitie alhier, die acht dagen lang is voortgezet, tot regterlijk bewijs gebragt, en is het alsnu gebleken, dat de verslagene Kaprik door den petingi Setro Wono op zekeren dag is uit zijn huis gehaald, gebonden, naar een afgelegene plek in de sawa's gevoerd en aldaar geweldiglijk is om het leven gebragt. Dat vervolgens de petingi Setro Wono met twee andere personen, op wie aanvankelijk vermoedens van medepligtigheid rustten, op last van den Wedono van Gending, in hechtenis zijnde genomen, dezen laatsten voor eene som van *f* 300 heeft omgekocht, waarop de genoemde Wedono hem en zijne medeverdachten heeft ontslagen, negen andere personen heeft doen in hechtenis nemen, door bedreigingen en zware mishandelingen, welke de kieschheid verbiedt hier alen te vermelden, heeft gedwongen om valsche getuigenissen af te leggen, of zich zelven tegen beter weten aan medepligtig aan den dood van Kaprik te erkennen, en eindelijk tegen beter weten aan bij het gezag, bevoegd tot de vervolgingen der misdrijven, tegen genoemde personen eene klagte heeft ingebragt, welke hunne teregtstelling voor de Regtbank van omgang en de veroordeeling van zes daarvan door het Hoog Geregtshof heeft ten gevolge gehad.

Nadat een groot aantal getuigen in deze zaak, welke onder het voorzitterschap van het Raadslid Mr. G. F. Essers is behandeld, waren gehoord, requireerde het openbaar Ministerie, bij monde van den officier van Justitie Mr. M. W. Scheltema, tegen de beide beklaagden de straffe des doods, en werd de verdediging door de heeren advocaten Mrs. J. A. Kooijman en C. Sandenbergh Mathiessen voorgedragen.

Op laatstleden Vrijdag, den 24sten dezer, heeft de Raad in deze belangrijke zaak uitspraak gedaan, de schuld der beide beklaagden aan de hun ten laste gelegde misdrijven aangenomen, en beiden tot de doodstraf verwezen.

(*Oostp.*)

Soerabaija, 29 September. Zaturdag morgen is uit de Kalimaas het lijk opgevischt van een Holl. matroos van Z. M. schoener *Banda*, liggende in het Bassin. Bij het aan boord gaan, had hij het ongeluk in het water te vallen.

— Gisteren avond, om 10 uren, brak in de Kampong *Katapang* een hevige brand uit, die in zeer korten tijd een groot aantal steenen en bamboezen huizen in de asch legde. Gelukkig was er weinig wind, anders waren de gevolgen onberekenbaar geweest, door de droogte en grooten voorraad hout, in de omliggende Kampongs aanwezig. De oorzaak wordt aan onvoorzigtigheid toegeschreven.

Bij deze gelegenheid hebben zich bijzonder onderscheiden de Kapitein der Schutterij, Bouricius, de Heeren Stoffels, L. W. van der Zwaan en den eersten Schout Oosterweeghel; beide laatsten zijn bijna de slagtoffers hunner hulpvaardigheid geworden. Een gedeelte der troepen van het 13e Batai lon, alhoewel wat laat gekomen, is van groot nut geweest. Ook de schutterij met den commandant, benevens de Assistent Resident van politie en eenige hoofdofficieren waren op de plaats aanwezig. Men wil, dat de goede staat der brandspuiten veel te wenschen overliet.

(*Soer. Ct.*)

Pasoeroean, 29 Sept. Van goeder hand vernemen wij, dat dezer dagen, in de afdeeling Malang, eene te Padoe, in de nabijheid van Kendalpaijak, staande tabakschuur, van 350 voet lang, toebehoorende aan den heer V. L. S., door eenen hevigen wind, vergezeld van zware onweersbuijen, is omvergeslagen, waardoor een groot gedeelte van den zich daar in bevindenden tabak beschadigd is geworden en verloren gegaan.

De geledene schade is nog niet bepaald op te geven.

Ofschoon op dat oogenblik een vijftigtal vrouwen daarin werkzaam waren, zijn er geene menschen levens te betreuren.

(*Pas. Nw. en Adv. bl.*)

AANKOMST DER MAIL.

In den morgen van den 4den dezer, kwam alhier ter reede het Stoomschip *Palembang*, gezagvoerder H. J. Roseboom, medebrengende de mailbrieven en dagbladen uit Europa, loopende tot den 25sten Augustus. Wij haasten ons onzen lezers daaruit het voornaamste mede te deelen.

ALGEMEEN OVERZIGT.

De Parijsche conferentie heeft, den 19den Aug., eene bijeenkomst gehouden en daarin de conventie betreffende de Vorstendommen geteekend. De organisatie dier landen is daarmede definitief geregeld. Er blijft nu niets over dan de uitwisseling der ratificatien, die binnen vijf weken moet plaats hebben. Wat overigens de regeling der aangelegenheid van den Donau betreft, deze zal langs den gewonen diplomatieken weg moeten geschieden, daar de conferentie zich heeft moeten bepalen tot de aanduiding der wijzigingen, die in de overeenkomst tusschen de oeverstaten gesloten is. Wanneer dit heeft plaats gehad, zullen de gevolmatigden daarvan acte moeten nemen, overeenkomstig het tractaat van Parijs.

Dit is het voornaamste nieuws van den dag. Het tweede, waarop de aandacht gevestigd is, is het bombardement van Jeddah. Men verneemt namelijk bij telegr. dépêche, dat de commandant van de *Cyclops*, na de straf der moordenaren binnen 36 uren geëischt en daarop geen antwoord gekregen te hebben, de stad gedurende drie dagen, op verschillende tijdstippen, gebombardeerd heeft. De gouverneur, Namik pacha, die tijdens de aankomst van de *Cyclops* afwezig was en wiens gedrag in deze aangelegenheid zeer gelaakt wordt, was intusschen teruggekomen en heeft toen de schuldigen ter dood laten veroordeelen. Hij wilde de straf echter aan hen niet laten voltrekken, alvorens daartoe uit Constantinopel gemagtigd te zijn. De *Cyclops* hervatte toen het bombardement gedurende de twee volgende dagen, tot dat Ismaël pacha arriveerde, die onmiddelijk aan de eischen van den commandant van de *Cyclops* gehoor gaf, twaalf schuldigen liet ophangen en vier anderen naar Constantinopel zond.

Men oppert de vraag, of dit bombardement, dat 8 dagen voor het bezoek van koningin Victoria bij keizer Napoleon te Cherbourg plaats had, van een gunstigen of ongunstigen invloed zijn zal op de Engelsch-Fransche alliantie? Zoo men gewigt mag hechten aan een schrijven uit Parijs, dan zal het tweede het geval zijn, omdat de Fransche regering het ongaarne zien moet, dat het Engelsche gouvernement zich alleen de eer toeëigent van eene beleediging te straffen, aan beide vlaggen, de Fransche en de Engelsche, gelijkelijk aangedaan. Men zal weldra weten, of deze opvatting de ware is.

Koningin Victoria is thans in Pruissen, waar zij hare dochter bezoekt en met de meest mogelijke sympathie ontvangen is. Wij moeten hier nog bijvoegen, dat voor de aankomst der koningin te Cherbourg, het standbeeld van Napoleon I onthuld is en dat de keizer bij die gelegenheid eene aanspraak heeft gehouden, die als een pendant van de bekende redevoering van Bordeaux beschouwd kan worden. Dezelfde gedachte ligt aan beide ten grondslag; de aanspraak te Cherbourg is zoowel als die in der tijd te Bordeaux gehouden, eene formele verklaring, dat zijne regering den vrede wil.

De keizer namelijk heeft het denkbeeld ontwikkeld, dat fortificatien zoo als die van Cherbourg, zoowel een werk des vredes als van oorlog zijn, omdat, terwijl daardoor de middelen van verdediging en van aanval vermeerderd worden, zij aan den anderen kant een waarborg opleveren tegen aanvallen, welke de verzwakking van een land kan uitlokken. De keizer voegde er bij, dat eene regering, die haren voornaamsten steun vindt in de massa des volks, geen oorlog meer voert uit hoogmoed of eigenliefde.

De Fransche keizer doet thans eene reis door Bretagne, de boulevard van het royalisme, en vindt ook daar blijken van gehechtheid en eerbied, waarop hij weinig reden had te hopen.

De Engelsche periodieke drukpers, met de *Times* aan het hoofd, blijft nog altijd even verbolgen, vooreerst over Cherbourg zelf, ten andere over het bezoek, dat de koningin daar afgelegd heeft. Zelfs die enkele bladen, die, zoo als de *Daily News*, de zaak van het gunstigst standpunt inzien, zijn toch van meening, dat het gouvernement niets mag verzuimen, wat strekken kan, om de kusten in den besten staat van verdediging te stellen en de strijdkrachten ter zee zoo veel doenlijk te vermeerderen. Reeds is dan ook het effectief van de beide corpsen artillerie en genie verdubbeld, en men spreekt er van, dat ook het corps kustwachters mede eens zoo sterk gemaakt zal worden. Bovendien moet het plan bestaan, om eene aanzienlijke uitbreiding te geven aan de batterijen.

Uit Italie is weinig of geen nieuws. De stadhouder van het Lombardijsch-Venetiaansch koningrijk heeft eindelijk doorgezet, dat in die provincien hervormingen zullen worden ingevoerd.

De officieele *Wiener Zeitung* deelt eene circulaire mede van den aartshertog Max, landvoogd van Lombardije, aan de autoriteiten des lands nopens den weg, dien hij in zijn bestuur denkt te volgen. Na gezegd te hebben, dat hij, aangemoedigd door de goedkeuring des keizers, nog meer voorwaarts zal schrijden op de baan, hem door de regtvaardigheid en het algemeen welzijn voorgeschreven, doet hij hulde aan den goeden geest der gemeentelijke, provinciale en andere besturen, met bijvoeging dat de voorstellen, die hem door deze zijn gedaan, de goedkeuring des keizers hebben verworven en voor het meerendeel verwezenlijkt zullen worden. Verder beveelt hij den ambtenaren den grootsten ijver aan in het daarstellen van openbare werken en noemt eenige met name op, die hem vooreerst het belangrijkste ter uitvoering voorkomen, zooals de droogmaking der moerasgronden langs de Adriatische Zee, de voltooijing van het spoorwegnet, de herschepping van Venetie in eene groote handelsstad, eenige irrigatiewerken, enz. Ten slotte trekt de circulaire te velde tegen de gewone wijze der ambtenaren, om uitvoerige rapporten op te maken, waarin men een grooten omhaal van woorden vindt, doch waarvan de zinledigheid in het oog valt, zoodat zij nergens anders toe dienen, dan om de zaken slepende te houden.

In Sardinie is op nieuw een manifest bekend geworden, dat meer bepaaldelijk gerigt is aan de *partij van handelen*. Het behoeft niet gezegd te worden, welke de declamatien zijn, die men in dat manifest vindt. Het blijkt overigens, volgens berigten uit Turin, dat de Sardinische regering het noodig heeft geoordeeld, eenige maatregelen van voorzorg te nemen langs een gedeelte der kust, en vooral te Genua en te Spezzia. Of die maatregelen in verband staan met het bedoelde manifest, kan niet met zekerheid gezegd worden.

Voor eenigen tijd is gemeld, dat de koning van Napels aan verscheidene staatkundige veroordeelden van vroegere dagteekening, waaronder Settembrini, gratie, en aan anderen verligting van straf heeft verleend. Het blijkt thans uit een schrijven uit Napels, dat dit berigt ten eenenmale valsch is. Aan Settembrini en anderen is wel een verzoekschrift om genade, met de door de regering voorgestelde formule, ter onderteekening aangeboden, maar deze hebben geweigerd tot dien prijs hunne vrijheid of verligting van straf te koopen.

Men weet dat de Spaansche regering, in overleg met die van Frankrijk, had besloten, een spoorweg tot verbinding der Spaansche spoorwegen met het Fransche spoorwegnet aan te leggen door den bergpas van Aldudes in de Pyreneën. Dit plan werd van Frankrijks zijde dringend aanbevolen, maar vond in den tijd algemeene afkeuring bij de Cortes en het publiek, daar men vreesde, dat de uitvoering Spanje voor een eventueelen inval van Fransche troepen zou openstellen. Thans heeft de Spaansche regering voorgesteld, den spoorweg verder oostwaarts, door het dal van Gavernie, te leggen.

Te Bern is sprake van eene herziening der bondsconstitutie.

De constituante van het canton Neufchatel had reeds twee malen eene constitutie ontworpen, die echter telkens door de bevolking is verworpen. Verscheidene dagbladen hebben de vraag opgeworpen, of de constituante thans wel ten derden male eene constitutie moest ontwerpen, en of het niet raadzamer en tevens waardiger zou zijn, dat zij zelve tot haar ontbinding besloot, doch deze vraag heeft geen verderen weerklank gevonden, want in den boezem van dit ligchaam werd zelfs geen voorstel in dien zin gedaan. In eene dezer dagen gehouden zitting is eenvoudig besloten, om op nieuw tot eene herziening der constitutie over te gaan. Zij heeft echter tevens besloten, dat de commissie, aan wie de taak der redactie is opgedragen, hiermede eenigen tijd zou wachten, ten einde te zien of er ook petitien zouden inkomen, waarin aangegeven wordt, welke wijzigingen voornamelijk door de bevolking verlangd worden. De constituante zelve zou den 25sten Aug. weer bijeenkomen, om haren arbeid te hervatten.

In de zitting der Duitsche bondsvergadering van 13 Aug., is het rapport der vereenigde commissie voor de Holsteinsche aangelegenheid met groote meerderheid aangenomen. Zoo als men zich zal herinneren, stelde de commissie voor, dat de vergaderingen het door Denemarken gegeven antwoord onvoldoende zou verklaren. De Deensche regering zou voorts worden uitgenoodigd, binnen drie weken omtrent sommige punten nadere opheldering te geven en door haren gezant zoodanige verklaringen aan de vergadering te laten doen, als waardoor de uitvoering der vroegere bondsbesluiten verzekerd zou worden. Dit besluit is echter met geen algemeene stemmen genomen. Hanover, dat het antwoord niet sterk genoeg vond en er dus een afzonderlijk voorstel bij wilde voegen, Oldenburg, Saksen-Gotha, Saksen Meiningen en de vrije steden verklaarden er zich tegen. Naar men van goederhand verneemt, moeten verscheidene leden der vergadering aan hunne toestemming tot het aannemen der conclusiën der voornoemde commissie, nog de uitdrukkelijke voorwaarde verbonden hebben, dat de Deensche gezant voor Holstein nu niet meer zal worden toegelaten tot de zittingen en beraadslagingen van deze commissie.

Wat de uitslag van deze beslissing der bondsvergadering wezen zal, is niet moeijelijk te gissen: een ontwijkend antwoord van het Deensche cabinet, dat zich tot dusverre bij zijne politiek van op de lange baan schuiven wel bevonden heeft. De koning van Saksen, die dezer dagen de Kamers opende, zeide in zijne openingsrede: »De zaak van de hertogdommen Holstein en Lauenburg is nog een onderwerp van de overwegingen en besluiten der Bondsvergadering. Ik vertrouw, dat zij door een vaste en tevens voorzigtige handelwijze tot een gelukkig en voor Duitschland eervol einde zal worden gebragt"

In dezelfde rede verkondigde de koning de heugelijke tijding, dat de finantiën des Saksischen rijks, ondanks eene verhooging van de tractementen der ambtenaren, conversie, spoorwegen, enz., zoo gunstig stonden, dat er tot zijn groote blijdschap zou kunnen worden overgegaan tot eene vermindering der belastingen.

Het Wurtembergsche ministerie heeft weder eene gevoelige nederlaag geleden. In de zitting der 2e. kamer van 9 Aug., begon eene levendige en scherpe discussie over de drukpers. Het gold de vraag, of de regering in haar regt was, toen zij het in vele opzigten illiberale bondsbesluit van den 6den Julij 1854, bij koninklijke verordening van den 7den Januarij 1856, en dus zonder de medewerking der Stenden, voor een groot deel van toepassing maakte op de drukpers in Saksen. Sommigen meenden ja, anderen zeiden neen. Eene regtskundige commissie was het eerste gevoelen toegedaan; de heer v. Slayer, die voor 1848 gedurende 16 jaren minister was, en die thans afgevaardigde voor Tubingen is, het laatste, zoodat hij dan ook voorstelde, te besluiten: dat de evenbedoelde verordening, op alle zoodanige punten, waardoor zij verandering bragt in reeds bestaande wetten, om kracht van wet te erlangen, alsnog door de Stenden zou moeten worden goedgekeurd. Bij de discussie, die ook nog den 10den gedurende zeven uren werd voortgezet, viel er menig hard woord, maar ook menig woord, dat ernstige overweging verdiende. Een der leden zeide: zonder vrije drukpers geen gezond staatsleven. Dat denkbeeld werd reeds uitgesproken door staatsmannen in het einde der vorige eeuw, en 't was in 1819 reeds zoo algemeen geworden, dat de Bondsvergadering het toen niet meer waagde, in de toen uitgevaardigde verordening op de drukpers het woord censuur te noemen; en toen in 1848 de censuur werd afgeschaft, had niemand kunnen droomen, dat men ooit weder tot het preventie stelsel zou terugkeeren. En toch, dat was gebeurd, en de censuur, ofschoon ook thans de naam werd vermeden, was harder dan vroeger, want thans tastte zij door 't ontnemen der concessie de ingezetenen aan in hun vermogen. Een ander lid verweet aan de regering, dat zij het eenige in het geheele koningrijk bestaande oppositie-blad, de *Beobachter* wilde „vermoorden." Men verweet dat blad, dat het de menigte opzette tegen de regering. De spreker protesteerde tegen het identificeren van regering en ministerie en om tegen een ministerie, als het thans bestaande op te zetten, achtte hij pligt. En juist daarom wilde dat ministerie de vrije pers dooden, omdat het wist, dat eene vrije pers en zulk een ministerie niet nevens elkander konden bestaan. Nog een ander lid zeide:" Nog nooit is een staat door de vrijheid van drukpers te gronde gegaan, maar wel zijn door 't inbreuk maken op de wettig verkregen regten des volks, revolutionaire bewegingen ontstaan." Wel zocht het ministerie zich op een en ander te verdedigen, en werd daarbij door sommige leden ondersteund, doch dit kon niet beletten, dat het voorstel van den heer von Schlayer met 56 tegen 26, en dus met eene meerderheid van 30 stemmen werd aangenomen.

De toestand des konings van Pruisen, die zich sedert eenigen tijd te Tegernsee ophoudt, wordt niet beter. In October aanstaande loopt weder het driemaandelijksch mandaat van den prins van Pruissen ten einde en kort daarna moeten de verkiezingen voor de Tweede Kamer plaats hebben. Men hoopt in Pruissen algemeen, dat de zaak van het regentschap vóór dien tijd voor goed geregeld zal worden, daar dit wel waarschijnlijk van invloed op de verkiezingen zijn zal.

Te Hanover is, den 12den Aug., eene vergadering geopend van afgevaardigden uit al de Duitsche staten, om te onderhandelen over eene uitbreiding van het in 1853 tusschen Oostenrijk en het Tolverbond gesloten handels- en tolverdrag. Pruissen zou o. a. willen voorstellen, de doorvoerregten af te schaffen.

Uit den Caucasus zijn tijdingen ontvangen, loopende tot 20 Julij. Daaruit blijkt dat de Russen twee belangrijke overwinningen op de troepen van Schamyl behaald hebben, ten gevolge waarvan het hun gelukt is, in het land der Schatowzen door te dringen, waar vroeger nooit gewapende Russen geweest waren. De bevolking van dit land is, volgens het rapport van den commanderenden generaal, vreedzaam van aard.

De berigten uit Constantinopel luiden bijna even bedroevend, als die uit de overige deelen van het Ottomannische gebied. Zoowel in de hoofdstad als in de provincien, leggen de Musulmannen den grootsten haat aan den dag jegens al wat Christen is, en niemand is zeker, dat het hier of daar, of op vele punten te gelijk, niet tot eene soortgelijke uitbarsting komt als te Jeddah. Het gevaar is misschien te Constantinopel niet zoo groot als elders. Het is echter eene daadzaak, dat er tusschen de Christelijke en Musulmansche bevolking eene groote klove bestaat en dat men elkander met het grootste wantrouwen gadeslaat. Te Smirna, waar zoovele en zulke groote Europesche belangen te behartigen zijn, is een zeer gevaarlijk complot ontdekt, dat niets minder ten doel had, dan eene algemeene slagting onder de Christelijke bevolking aan te rigten. De wapenen zijn in beslag genomen, en de raddraaijers van het complot gevankelijk naar Constantinopel gevoerd.

NEDERLAND.

(*Particuliere Correspondentie.*)

Onze politieke rust duurt voort. Wij zijn, om zoo te zeggen in een staat van groote vacantie. De wetgeving, de regterlijke magt, alles geniet vacantie en maakt er ook een goed gebruik van. Het was te voorzien en het werd door allen, die met onzen politieken toestand vertrouwd zijn, voorspeld, dat het thans ten einde spoedende zittingjaar 1857/58 onmogelijk veel vruchten zou kunnen opleveren, wanneer men in aanmerking nam het tijdstip, waarop, en de omstandigheden, waaronder het tegenwoordig cabinet was opgetreden. Het tijdstip waarop: In Maart aan het bewind gekomen, moest het zich vóór alles geheel op de hoogte stellen van alle aanhangig gebleven zaken, zoo mede van velerlei andere onderwerpen, die voorziening eischten. Gesteld men had, gelijk aanvankelijk het plan scheen, in de maand Mei of Junij met eenige belangrijke wetsontwerpen gereed kunnen zijn, dan ware er nog geen tijd genoeg geweest, om tot eene behoorlijke afdoening te komen, wanneer men den gewonen loop van het onderzoek bij de kamers en de wisseling van stukken in aanmerking neemt. Daarbij kwam nog, dat in de eerste helft van Junij de tweede kamer voor de helft moest worden vernieuwd en het Ministerie zeker gaarne den uitslag der keuzen wilde afwachten, alvorens sommige gewigtige punten van financieel of koloniaal regeringsbeleid voor goed te beslissen of daaromtrent vaste beginselen te stellen.

Men weet reeds, dat die uitslag over het algemeen... is geweest voor de staatkundige rigting, door het... bij zijne optreding op den voorgrond gesteld, het van liberale zijde althans, in de hoofdrigting... tegenstand zal ontmoeten, terwijl van den andere... de vrienden van het afgetreden bewind, die zich in Junij onder liberale vlag verkiesbaar stelden... gaarne als gematigde liberalen deden voorkomen... zeer veel moeite zullen hebben, om zich aan de... rigting aan te sluiten.

De verkiezing van den oud minister van H... overstemming in het kiesdistrict Hoorn, maakt... verhouding der kamer tot de regering geen versch... heer van Hall toch is nog al rekkelijk in politieke... en vordert te veel in jaren, om andermaal eene g... rol te spelen. Toch zijn er die beweren, dat h... nog niet, maar later het Ministerie den voet dwars z...

Maar zoo de wetgevende magt op dit oogenbl... eene stille zoete rust geniet, niet alzoo de regering... mate de stilstand der wetgevende werkzaamheden... kamers langer stilstond, naar dezelfde mate zijn d... wachtingen op het nieuwe zittingjaar grooter... greep iedereen en daarom heeft de regering n... velerlei hoogst gewigtige wetsontwerpen in gere... behalve de gewone staatsbegrooting voor 1859.

Onder de meest belangrijke dier voorwerpen, ... wij te behooren, de regterlijke organisatie, de ... comptabiliteitswet (art. 6) Grondwet) de ema... der slaven in West-Indië, de herziening van he... tingstelsel, de bescherming en regeling van het... op landverhuizende personen. Al die onderwerpe... gen diep in onze huishouding en de behandeling... ver de *afdoening* er van wordt met klimmend ... gen te gemoet gezien. De politieke verwikkeling... partijschappen der laatste jaren hebben reeds ... belemmerd, zoo veel onafgedaan gelaten, zoo vee... baren tijd verspild aan partij-worsteling en staat... spiegelgevechten, dat het waarlijk een volkswe... een spreekwoord geworden is: er moet *gehandel*... den." Voegt men er nu nog bij, de wetsont... wegens nu reeds voorloopig en behoudens goedk... der wetgevende magt, verleende concessiën voor... wegen en waarbij nog wel, voor de opening der... nieuwe lijnen zullen komen; en neemt men wij... aanmerking, dat dadelijk na de opening der ka... staatsbegrooting wordt ingediend en onderzocht, ... als van zelve schier alle onderdeelen van de admi... zoowel in moederland als koloniën ter sprake ko... dan zal men gereedelijk beseffen van hoeveel ge... van hoeveel omvang de aanstaande zitting der ... zal zijn.

Om nu nog even op het belangrijke onderwe... spoorwegen terug te komen, onze lezers weten, ... daarmede tot dusver gegaan is. Vele plannen... schrijverij, lijnen hier en lijnen daar, maar . . . op het papier. Als het er op aankwam, om de ... in den grond te steken, dan openbaarden zich ... beletselen. Men had geen geld, de Hollandsche ... talisten kochten liever vreemde effecten, omdat ... geldbelegging een percentje meer aan te verdienen... de vreemde geldmannen vertrouwden de zaken ni... omdat de voorzigtige Hollanner zich terugtrok, of... schilling betoonde, daarbij kwam eens geldschaarsch... weder geldkrisis, en zoo *doende*, of liever *niet* d... staan wij nog bijna geheel geïsoleerd.

Onze eigen provincien zijn voor het grootste d... ijzerbanen verstoken; onze aansluiting met het buit... betreft slechts enkele punten en dan nog gebrek... dien stand van zaken moest er wel eindelijk ee... doortastende maatregel genomen en over vele ... ratien heengestapt worden. Onze gunstige financ... stand, dank zij de rijke bijdragen onzer O. I. ... gen,—die daardoor te meer aanspraak hebben op ... dring en belangstelling bij regering en natie ... gunstige financiële toestand laat toe, dat met ... hand aan het werk der spoorwegen kan gearbeid... den. Een van beiden: of groote ondersteuning ... spoorwegen. Aan dat denkbeeld (inderdaad de ... waarin deze zaak door al het getalm is gebragt)... de dezer dagen verleende concessie aan de heeren... en Reuchlin haar ontstaan verschuldigd te zijn en... tot polemiek over de al te groote voordeelen ... verleend. De zaak is deze: » De concessie is ... tot den aanleg van spoorwegen tusschen Arn... Harlingen, tusschen Zutphen over Enschedé naar d... sche grenzen, en tusschen Zwolle en Kampen. D... waarden, ten gunste der concessionarissen, bestaan... deelneming door den staat voor 10 millioen, ... aandeel in de renten, zoolang er geene dividend... om $4^1/_2$% voor rentebetaling te bestemmen en d... ven te amortiseren; — 2o. in waarborg van $4^1/_2$... dividend en amortisatie, zonder dat de som d... *f* 900,000 zal te boven gaan, en welke te betalen... eene renteloze schuld zullen daarstellen van d... schappij aan den staat; 3°. den aanbouw van ... over den Yssel door den staat, welke brug lands-ei... blijft, — 4° in betaling van $4^1/_2$% rente voor de a... zoolang de wet niet in exploitatie is.

Van de andere zijde is de maatschappij echter ... den, de rigting van de verbinding met den Ne... spoorweg bij Arnhem, en met de Noord-Duitsche ... wegen aan den minister van binnenl. zaken ove... binnen 9 maanden na de bekrachtiging der voor... door de wet, eene kaart van den weg in triplo... minister ter goedkeuring aan te bieden, terwijl... twee jaar daarna, alle verdere teekeningen door de... moeten zijn goedgekeurd, binnen zes jaar de w... Arnhem tot Harlingen, van Zutphen tot En... van Zwolle tot Kampen, na bekrachtiging der voor... door de wet, moeten voltooid zijn, en de ... met Noord-Duitschland moet zijn geschied binnen... nadat die zaak door de betrokken regeringen is... Na 20 jaren exploitatie kan de staat de ond... naasten tegen teruggave van het niet geamortis... pitaal; jaarlijks zullen zooveel aandeelen moeten... geamortiseerd, dat na afloop der concessie de ... al de aandeelen aan het rijk kan overdragen... pligting tot die amortisatie houdt op, als de ... geen waarborg van rente meer verlangt.

…kelijk wilde men aan de juistheid dier voor… getwijfeld hebben, omdat men er in zag het van het eene uiterste tot het andere. Men ver… namelijk over de bijzonder gunstige bepalin… de regering in deze voor de concessionarissen …en had, en men zeide, dat op zulke voorwaar… deelneming moest zijn te vinden. Men merkte …de staatseffecten slechts ruim 4 pCt. rente geven, staat nu $4^1/_2$ pCt. aan de aandeelhouders van …weg onderneming zou garanderen. Daarbij zou alleen voor die onderneming een zeer kostbaar …niet tot stand brengen, maar daarenboven nog …0,000,000 deelnemen, waarvan de rente aan de …ppij geschonken zoude zijn, tot dat er een di… …van $4^1/_2$ pCt. zoude kunnen worden uitgedeeld; alles nog niet genoeg ware, zou de staat buiten… rente betalen en dus alweder een geschenk aan …schappij geven van $4^1/_2$ pCt. over het gestorte tot dat de spoorweg geheel of gedeeltelijk zal …xploitatie gebragt!

…els is het gebleken, dat opgemelde voorwaarden …dzaak althans juist zijn, zoodat de vraag in de alleen zal loopen over het al of niet exorbitante …en hier geconcedeerd is. Zonder nog eenigzins vooruitloopen, zien wij in deze voorwaarden van het stelsel, dat tot dusver juist niet gewild …lijk Staats-spoorwegen. De kamer zal kunnen …als er zoo groote offers aan particulieren moeten gebragt, dan blijkt het, dat zij, om welke redenen geheel te kort schieten; dat dan de Staat op… tegenover de offers ook de voordeelen deelach… … Hoe dit zij, er blijkt dat de Regering veel, volgens sommigen meer dan te veel, over heeft …tering der binnenlandsche communicatie en der …g en uitbreiding onzer handelswegen met het bui… Mogen wij hier een bescheiden eisch doen? zooveel geld zullen hebben te leveren voor de ijzeren-wegen in Drenthe en Limburg? Wij vra… …eens de eindbeslissing omtrent ons communicatie… het dierbare moederland, en dat insgelijks strekken kan tot uitbreiding der wederzijdsche …en, tot naauwere toehaling der banden tusschen Nederland. Dat het toch met onze *Packetvaart* …als sedert jaren met de spoorwegen. In onzen vooruitstrevenden geest en wetenschappelijke ont… …, in een tijd dat de vredelievende, althans *…uigende* toast van Frankrijks keizer te Cherbourg middag in de Vereenigde Staten van Amerika …lezen; in zoodanig tijdperk is elke dag ver… versnelling der gemeenschapsmiddelen, een nadeel en kan tot grootere ongelegenheden aan… …geven. Daarom hernieuwen wij den vurigen dat de deliberatien mogen plaats maken voor het …gen der materialen van eene nieuwe kortere …heel van Nederlandschen oorsprong, die over den …toegang tot de rijke overzeesche bezittingen geeft, komen wij als van zelve tot eenige andere …de KOLONIEN betreffende.

…en der eerste, die sedert eenigen tijd de aandacht en in de laatste dagen tot polemiek aanleiding …geven, kan worden beschouwd het verzoekschrift …plieden, reeders en bankiers uit de Londensche het Parlement, waarin niets minder verlangd dan dat de kolonie, in der tijd met zooveel ophef …ir James Brooke te Serawak gesticht, onder de …ing van Engeland worde genomen, niet alleen …dat Sir J. Brooke regtmatige aanspraken heeft verhooren zijner wenschen, maar ook om dat op de Engelsche handel toeneemt, welks omzet op …lioen wordt begroot. De *Times* ondersteunt het …n dit verzoek op sterke wijze, en dat blad …wt de regten van Sir J. Brooke dan ook als …lig, dat er op dit punt zelfs geen schaduw van bij het blad bestaat. De regering van Groot…, zegt de *Times*, is bereids zoo ver gegaan, dat met de eer en de goede trouw zou overeenko… …als zij Sir J. Brooke afviel, wiens stelling zij bij …g erkend en getracht heeft ten voordeele van …nd aan te wenden. Dit is één grond, meent het, voor het verzoekschrift pleit. (Fraaije grond! om… eigenlijk reeds tegen den geest van het verdrag … gehandeld heeft, zou men nu nog verder moe…n!! Dit is eene logica van eigen conveniëntie). …eede grond, volgens welken den *Times* redeneert, …rop het eigenlijk aankomt, is het gewigt, dat …ngeland als natie voortspruit uit het bezit van …lonie aan de Noord Westkust van Borneo en wel …aardrijkskundi…e ligging. Sir J. Brooke heeft zich verklaard, onder zekere voorwaarden, het gebied …k aan de Engelsche regering af te staan. Die …arden komen hoofdzakelijk op het volgende neer: … betaling eener aanzienlijke koopsom;

…kere waarborgen dat, de Britsche regering de in… in hunne godsdienst, wetten en gebruiken zou …men. Door het verlangen van deze bepaling, meent Brooke waarschijnlijk zijne verpligtingen te ver… …jegens een volksstam, die hem, onder den titel …djah, tot zijn opperheer koos, en wiens land hij eene buitenlandsche mogenheid te koop aanbiedt. Brooke vindt het voorts wenschelijk, dat eene …e kanonneerboot of een ander gewapend stoom… aan de kusten worde gestationneerd. „Het …uk hangt", zegt de *Times*, slechts tusschen de …ors en ons". Laatstgemelde uitroep toont, dat men …land toch nog beseft, dat Nederland hier ook …eespreken heeft. Het is onbetwistbaar, dat de …ders een groot gedeelte des eilands aan de Zuid-, Westkust in bezit hebben, en dat het zeker den geest van het verdrag van 1824 ligt, dat …chappelijk bezit op hetzelfde eiland plaats grijpe. …erinnere zich voorts al wat nopens de inbezitne… …an Laboean gezegd is; toen heette het van de …zijde, dat Nederland te veel gewigts hechtte …inbezitneming van een niets beteekenend punt …eiden van Borneo, alleen moetende strekkende …ratation; later volgde de bekleeding van den Gou… …an Laboean met eene inlandsche waardigheid …en wal; nu zou men die waardigheid aan de Britsche kroon willen verkoopen en dus tot eene uitbreiding komen, die de voorspellingen van zoo velen in Nederland, bij de eerste bewegingen van Sir James Brooke in den Archipel, allezins zou bewaarheden. Maar wordt het dan ook geen tijd, dat de Nederl. regering zich daaromtrent meer doe hooren en niet louter tot stelregel neme: „laten begaan?" (*Wordt vervolgd.*)

Berigten omtrent het Hof.

Z. M. de koning heeft, gedurende een maand, te Wiesbaden vertoefd. Hij heeft aldaar bezoeken ontvangen van verschillende vorstelijke personen. Z. M. zal zich, naar men uit die stad meldde, nog naar Weimar begeven, om bij H. Ds zuster, de Groothertogin, een bezoek af te leggen en zal van daar de terugreis naar 's Gravenhage ondernemen, alwaar hij voor het einde der maand wordt terugverwacht.

H. M. de koningin heeft, na H. Ds. terugkomst van Parijs, het *Huis ten Bosch* (nabij 's Hage) betrokken, en heeft daar vele beroemde personen, die ook dit jaar weder de badplaats Scheveningen hebben bezocht, ten gehoore ontvangen.

H. M. de koningin Moeder verblijft steeds te Soestdijk, waar HH. KK. HH. Prins en Prins Hendrik der Nederlanden onlangs zijn teruggekeerd, die Italie en Zwitserland hadden bezocht. De gezondheidstoestand van den Prins, die voor zijne reis wel iets te wenschen overliet, moet thans weder zeer gunstig zijn.

HH. KK. HH. prins en prinses Frederik hebben, op hun buitenverblijf *Backershagen* aan den Leidschen straatweg, in het begin der maand, een bezoek ontvangen van Prins Karel van Pruissen. Eenigen tijd na diens vertrek, hebben HH. KK. HH. zich naar Pruissen begeven, om te Berlijn de koningin van Engeland te ontmoeten.

Z. K. H. de Prins van Oranje, die zijne studien te Leiden heeft volbragt, bevindt zich thans te 's Gravenhage. Bij zijn vertrek uit Leiden, hebben zoowel de studenten als de burgers, den vermoedelijken Troonopvolger blijken gegeven van de genegenheid die hij zich gedurende zijn langdurig verblijf in de accademiestad had weten te verwerven. Den 4 Sept. aanst. zal Z. K. H. zijn 18de jaar hebben bereikt: er zullen als dan te Amsterdam feesten plaats hebben, die door de geheele kon. familie zullen worden bijgewoond. Den 8 Sept. zal het kon. gezin naar 's Hage terugkeeren, waar als dan mede feesten zullen worden gegeven. Die feesten werden eerst met den naam bestempeld van feesten, bij gelegenheid van de *meerderjarig verklaring* van den Prins van Oranje. Dat woord echter heeft tot eene polemiek in de dagbladen aanleiding gegeven. De meest invloedrijke organen der Ned. pers zijn tegen dat woord te velde getrokken en hebben als hun gevoelen kenbaar gemaakt, dat de Grondwet alleen spreekt van de meerderjarigheid des konings op zijn 18de jaar, maar dat de Prins van Oranje in dat voorregt niet deelt, maar, evenals alle onderdanen des konings, eerst op zijn 23ste jaar zijne meerderjarigheid heeft bereikt. Van den anderen kant beweerde men echter, dat de Grondwet aan den prins eenige politieke regten verleent, (als: eene toelage uit 's lands kas, eene raadgevende stem in den Raad van State en zijn regt van regent te zijn, als de koning buiten staat is te regeren), zoodat de grondwet hem politiek meerderjarig verklaart, terwijl in de politieke meerderjarigheid de burgerlijke ligt opgesloten. Ook eenige brochures in verschillenden zin hebben over dit onderwerp het licht gezien. Over het algemeen echter schijnt het gevoelen, dat de Prins nog niet zijn meerderjarigheid heeft bereikt, de bovenhand te houden.

Benoemingen.

— Bij besluit van 2 Aug., zijn benoemd bij het personeel van de geneeskundige dienst in Oost Indië, tot officier van gezondheid der 3de klasse de kweekelingen bij Rijk's kweekschool voor militaire geneeskundigen: J. A. Einthoven, L. C. A. Rombach, J. W. M. Hoogenstraaten, R. W. Deibel, A. H. Dettingmeijer, H. van Lokhorst, H. J. Wefers Bettink, J. F. L. C. Arendsen de Wolff, C. Mioulet, H. C. van Eijk van Voorthuijsen, J. J. de Wilde, A. C. Hoogeveen, A. J. Boers, C. J. A. van der Velde en R. Numans.

Bij besluit van 12 Aug., zijn benoemd: tot ambtenaren der 1ste kl. voor de dienst in Ned. Indië, de heeren Mrs. H. A. Blume, W. de Gelder, G. J. Keiser, E. R. J. C. de Kuijper, P. C. Maas Geesteranus, J. P. Metman, A. M. Oudemans, C. M. Smuldere, P. J. J. C. van Nieuwenhoven Helbach, J. H. van Lennep, H. D. Levijssohn Norman, J. J. Schneither en J. G. T. Timmermans; en tot ambtenaren der 2de kl., de heeren: dr. P. A. Bergsma, J. A. Focquin, J. C. Reijnst, S. K. van Aalst en W. A. de Kock van Leeuwen.

Bij besluit van 2 Aug. No. 82, zijn de civiele ingenieurs A. F. van Haastert en C. W. Eekhout Jr., benoemd tot adspirant ingenieurs van den Waterstaat en 's lands burgerlijke openbare werken in Ned. Ind.

Bij besluit van 6 Aug., is de staatraad in buitengewone dienst G. L. Baud, op zijn verzoek, eervol ontheven van zijne zitting in den raad van State, op den voet van Art. 3 van het koninklijke besluit van 9 Dec. 1843 No. 114 (Stbl. No. 61) onder dankbetuiging voor de door hem in dat staatcollegie bewezene gewigtige diensten.

Door den minister van Marine zijn, met 1 October aanstaande, benoemd tot adelborsten der 3de kl. bij het koninklijke instituut voor de Marine te Willemsoord, voor den scheepsbouw in Oost Indië, D. Boeke, J. C. Jansen en W. B. Mensing.

LAATSTE BERIGTEN.

— In onze particuliere correspondentie uit Nederland wordt gewag gemaakt van den indruk der bekendmaking van den Gouv. Gen., betrekkelijk het reglement op de drukwerken in Ned. Ind. Er wordt daarin ook gewezen, hoe men hier en daar wel geneigd is te gelooven, dat die bekendmaking in de Javasche Courant identiek zou zijn met eene verwachte herziening van het reglement, doch onze berigtgever zelf twijfelde daaraan. Onder dagteekening van 24 Augustus, ontvingen wij dan ook nog als Post Scriptum de tijding, dat de bepalingen in quaestie, omtrent de toepassing van sommige bepalingen van gezegd reglement, het uitvloeisel zijn van de overwegingen van den *afgetreden* Minister van kolonien; dat later door den tegenwoordigen Minister de uitvaardiging daarvan is toegelaten, omdat er op zich zelve verbetering is aangebragt, doch dat deze uitlegging geenszins is de verlangde herziening, dat deze zal worden ondernomen en het geheele Reglement zal betreffen.

TURKYE.

Constantinopel, 26 Julij. Het schijnt, dat Turkije van geen plaag, die een rijk kan verwoesten, verschoond blijft: de pest, de verschrikkelijke geesel der verloopene eeuwen, teistert Bongazy, eene stad van twaalf duizend zielen. Twee derde der bewoners zijn gevlugt, en van de vier duizend overgeblevenen zijn vijftienhonderd aangetast en achthonderd overleden. En 't geen ernstige ongerustheid verwekt, is, dat een schip van de verpeste plaatsen vertrokken, voordat men den waren aard der ziekte had herkend, te Alexandrië is aangekomen, na drie gevallen aan boord te hebben gehad; een jong meisje is in de stad overleden.

Eene commissie heeft deze feiten te Constantinopel bekend gemaakt. De gezondheidscommissie heeft onmiddelijk een tweede commissie benoemd, uit vijf geneesheeren zamengesteld, om de plaag te Bongazy te gaan bestrijden, en de gestrengste besluiten zijn genomen, met betrekking op handel en andere schepen, voor de inachtneming der quarantaine-wetten. De dagbladen hier ter plaatse deelen de desbetreffende reglementen, aan verschillende legaties gerigt, mede.

— De tijdingen uit Bosnië zijn beklagenswaardig, de opstand neemt een karakter aan, zoo als hij tot heden toe in de christelijke provincien van het rijk nog niet gehad heeft; 't is thans een oorlog ter behoud van de nationaliteit en van de godsdienst; en ik twijfel niet, of deze worsteling zal zich naar alle kanten verspreiden als een loopend vuur, en schielijk een algemeene brand in h t Oosten veroorzaken.

Volgens mijne belangelooze meening, zou eene nieuwe tusschenkomst der westersche mogendheden, of liever die der mogendheden, die het tractaat van Parijs geteekend hebben, den sultan de meeste dienst doen. Want als het geheele oosten in opstand komt, moet ik mij al zeer bedriegen, als het niet met de turksche magt gedaan is; en van den anderen kant, zal de sultan wonderwel beschermd worden tegen een versnippering van zijn rijk, — ik zeg niet door tractaten, schriften, die verscheurd worden, als de woorden vergeten zijn, — maar door de tegenovergestelde belangen der groote Europesche magten in de oostersche kwestie, — belangen; die hen gezamentlijk goedschiks kwaadschiks het bestaan en de integriteit van Turkije doen handhaven.

— De *Espérance* deelt de volgende berigten van Canea, tot 27 Julij loopende, mede.

De opstandelingen zijn naar hunne woonplaatsen teruggekeerd, nadat zij de gelegaliseerde copie van de proclamatie des gouverneurs, Sami-pacha, gewijzigd naar hun verlangen, ontvangen hadden. Hunne opperhoofden zijn vereenigd, om de middelen te beramen, om de gedane toezeggingen in practijk te brengen, en bovenal om raadsheeren te kiezen en een bisschop in plaats van den ongelukkigen Callistus.

In afwachting, hadden de inlandsche Turken van Canea, Rhetymna en Candia eene wraakneming uitgedacht; de eerste dag van Bairam zou gekozen worden voor een gewapenden opstand te Canea, door die der turksche bevolking van de beide andere steden gevolgd; maar het plan werd verraden; de gouverneur heeft, in overeenkomst met admiraal Achmet-pacha, alle noodige maatregelen genomen. Een turksch stoomfregat, aan boord hebbende den minister van politie, Mehemet-Emin pacha, en 800 man geregelde troepen van Constantinopel is tijdig in de haven komen ankeren. Niettegenstaande zijn 300 gewapende inlandsche Turken uit de stad vertrokken, met oogmerk, zich op de christenen der dorpen te werpen en alzoo eene worsteling te beginnen, die het gouvernement door de aan de christenen gedane toezeggingen had willen vermijden; doch toen zij te Macri Tichos waren aangekomen, zijn zij weer naar de stad teruggekeerd.

De engelsche consul, de heer Ogley, heeft van zijne legatie te Constantinopel bevel ontvangen, om zich op het fregat, dat Mehemet-Emin pacha en de geregelde troepen heeft aangebragt, in te schepen en zich te Constantinopel te komen verantwoorden; zijn plaatsvervanger, voor drie dagen aangekomen, heeft zijne betrekking reeds aanvaard.

Het huis van dezen consul, zegt men, was de verzamelplaats der fanatieke Turken. De heer Ogley had geweigerd, Achmet-pacha als gevolmagtigd minister van de Porte en als provisioneel gouverneur van Candia te erkennen, bewerende, dat hij door zijne legatie er niet van onderrigt was. Achmet-pacha had aan zijne regering geschreven en zich over het gedrag van den engelschen consul beklaagd, die de muitelingen aanmoedigde en een der grootste hinderpalen was voor de pogingen van het bestuur, om de openbare orde te handhaven. De Porte heeft zich tot de engelsche legatie gewend, die haar de stelligste verzekering gaf, dat dit gedrag des consuls, zoo het bewaarheid werd, regtstreeks in tegenspraak was met zijne instructien, die hem voorschreven, zijn zedelijken invloed ten behoeve van het landsbestuur te gebruiken.

Admiraal Achmet-pacha is den 23sten Julij van Canea naar Constantinopel vertrokken; de christenen hebben hem adressen van dankbetuiging gezonden voor zijn kloek gedrag, voor zijne menschelijke gevoelens, en voor de wijsheid, die hij in de hagchelijke omstandigheden, waarin hij zich bevond, aan den dag heeft gelegd. Dit regt moet men dezen turkschen beambte laten wedervaren; hij heeft zijne zending goed begrepen, en de genegenheid der christenen weten te winnen, en dit was de grootste dienst, die hij der Porte bewijzen kon. Achmet-pacha brengt ook adressen van trouw mede voor den sultan, die hem door de opstandelingen zijn ter hand gesteld, en waarin zij hunne erkentelijkheid over de gedane toezeggingen betuigen.

Voor zijn vertrek heeft de admiraal eene som van 6000

piasters aan den nieuwen gouverneur Sami-pacha ter hand gesteld, om onder de inlandsche Turken van Canea verdeeld te worden, wanneer zij weder naar hunne dorpen terugkeeren. Sami-pacha heeft bij dese som nog 3000, Mehemet-Emin pacha 4000 en de rijke aga's der stad nog 6000 piasters gevoegd.

De Engelsche postboot kwam in de haven te Canea op den dag van het vertrek onser brieven, en bragt er de tijding, dat de onlusten te Candia, Rettymna en Kissamon waren uitgebarsten, en de inlandsche Turken getracht hadden, de christenen te vermoorden. Dit berigt vereischte bevestiging; wij weten zeker, dat te Candia en Rissamon eenige christenen vermoord zijn; een dezer ongelukkigen, wiens lijk door zijne bloedverwanten is afgehaald, droeg zevenentwintig wonden.

AMERIKA.

De beweging aan de Frazerrivier, waar zoo als men weet, onlangs nieuwe goudmijnen gevonden zijn, duurt nog steeds voort.

Een particuliere brief van den 23sten Junij zegt: De grootste opschudding heerscht hier. 15,000 menschen zijn, zoo wel over zee als over land, bereids naar de Frazerrivier vertrokken. Een stoomboot vol passagiers vertrekt dagelijks van hier. 14 zeilschepen zijn mede voor de reis naar dezelfde plaats gecharterd. De gouverneur verklaart, dat gemelde goudmijnen onbetwistbaar de rijkste en uitgebreidste zijn in de geheele wereld. Het viel ten hoogste moeijelijk scheepsvolk aan te werven.

— Men schrijft van *Sint Thomas*, dd. 15 Julij:

Sedert de heer *Baëz* de dominicaansche republiek heeft moeten verlaten, hebben we hier geen enkele officieele bekendmaking meer van wat er gebeurt, maar het schijnt, dat alles in de war is. De nieuwe regering wil den zetel des bestuurs naar Santiago overbrengen, alle papieren geld, behalve dat wat door haar in omloop gebragt is, van nul en geener waarde verklaren en daardoor inderdaad een bankroet veroorzaken; in één woord, zij wil geen enkele daad van 't vorig bestuur als wettig erkennen.

Van een anderen kant is zij aan velerlei klagten van vreemde gouvernementen blootgesteld. De deensche regering, bv. eischt schadevergoeding voor de schepen en koopwaren, aan het bestuur der opstandelingen afgezonden en die door de vloot van *Baëz* in de wateren van Puerto-Plata in beslag zijn genomen, en zij heeft het volgende tamelijk moeijelijke dilemma gesteld: of gij waart reeds een geregeld bestuur, en dan moet gij mijn landgenooten de koopwaren betalen, die gij hun besteld hadt, of gij waart slechts een bende opstandelingen, en alsdan moet gij heden de erfenis, hoe bezwarend ook, van uw voorganger aanvaarden, 't geen gij echter weigert.

't Is zeker, dat het nieuwe bestuur, zonder hulpmiddelen, zonder een enkel persoon, die in staat is, het land te regeren, zich onmogelijk kan handhaven. Santana, meester van Santo-Domingo, is het geheelenal oneens met de nieuwe hoofden der republiek. Eene nieuwe omwenteling is dus onvermijdelijk; ten wiens voordeele zal zij echter plaats hebben? Santo Domingo is het land van verrassingen, en het zou volstrekt niet vreemd zijn, dat Santana begreep, dat Baëz de eenige bekwame man is, om het land te besturen, en hem van zelf de teugels der regering weer overgaf. Dit zoude voorzeker het beste zijn, wat de vrienden van orde en beschaving in dit land zouden kunnen wenschen.

EGYPTE.

Suez, 4 Sept. Sedert mijn laatsten brief, zijn de belangrijkste gebeurtenissen in *Egypte*, de ontdekking van eene samenzwering, die tot doel had, *Said Pacha* te vermoorden, maar die zooveel mogelijk is gesust geworden, en de ophnooping te *Alexandrie* van drie Turken wegens roof en moord, gepleegd op een klein Grieksch koopvaardijvaartuig.

De terugkeer van den Franschen Consul-generaal in Egypte, de heer Sabatier, te Alexandrie, als Commissaris des keizers voor de zaken van Djedda, is meldingswaardig. Kolonel *Sabatier* zal de aankomst van het Fransche Schroeffregat *Du Chayla*, dat van *Brest* naar de *Roode Zee* en *Suez* is gezonden, ten einde hem naar *Djedda* overtebrengen, afwachten. Het bombarderen van *Djedda* door de *Cyclops* wordt te *Constantinopel* en Parijs zeer afgekeurd, zoo als trouwens wel te verwachten was.

Wij hadden tot nu toe niets van de cholera te lijden. De aangekomen schepen, die ik U in mijn laatsten brief meldde, zijn thans niet meer aan quarantaine onderworpen. Te Suez heeft zich geen geval van Cholera opgedaan.

Het aanleggen van den spoorweg gaat gunstig vooruit. Het station zal nu spoedig te digt bij Suez zijn, om als verblijfplaats te kunnen dienen, en daarom is men voornemens het meer in de rigting van Cairo te plaatsen. Reizigers zullen alsdan uit de omnibussen in de reiswagens kunnen stappen en onmiddelijk, zonder oponthoud, de reis voortzetten tot aan gemeld station, waar zij op de terugkomst van den locomotief met de goederen zullen moeten wachten, alvorens naar Cairo te kunnen vertrekken.

Meerdere troepen gaan langs dezen weg naar Indië. Met de laatste Mail vertrok een detachement naar Bombay. De Peninsular en Oriental Stoomboot *Precursor* is, door zijne grootte en ruime inrigtingen, bijzonder geschikt, om als verblijfplaats te dienen voor soldaten, die zich voor eenigen tijd te Suez ophouden.

H. M. stoomschip *Cyclops* is nog altijd hier op bevelen wachtende. Deze bodem zal waarschijnlijk niet naar Djeddah vertrekken, voor de aankomst van de *Du Chayla*. Kapitein Pullen, die alhier marinecommandant is, is tot Britsche commissaris benoemd. Deze keus wordt in Egypte niet als gelukkig beschouwd, dewijl genoemde kapitein zulk een voorname rol in de Djeddazaak, en vooral bij het bombarderen van die stad, gespeeld heeft. Men vermeent, dat juist hierdoor het vereffenen der geschillen moeijelijk kan worden gemaakt.

BRITSCH-INDIË.

Met de stoomboot *Feiry Cross*, hebben wij berigten uit Calcutta ontvangen, loopende tot den 20sten Sept. Wij nemen het volgende, met eenige verkortingen, uit den *Friend of India* over. Te Mooltan had eene ernstige opschudding plaats gehad, die echter spoedig in de geboorte gesmoord werd. Twee regimenten Sipayers waren te Mooltan ontwapend. Het eene, zoo als bekend gemaakt was, zou tegen het einde van Augustus ontbonden en het andere weder gewapend worden. Omstreeks 12 uren van den 31sten Augustus, deden deze twee regimenten, in vereeniging met de inlandsche artillerie, een aanval op de europesche artillerie met het doel hare paarden meester te worden. Zij hadden geene wapenen, doch bedienden zich, in de plaats daarvan, van de stijlen hunner kribben, waarmede zij een woedenden aanval op de Europeanen maakten.

De kanonniers, hoewel weinig in aantal, waren goed gewapend, en na een geweldigen worstelstrijd van een half uur, dreven zij de Sipayers terug, terwijl driehonderd van dezen en vijf Europeanen dood op het veld bleven liggen. De Bombay fuseliers kwamen tijdig ter hulp, doch hun adjudant de luitenant *Miles*, die een weinig vooruitreed, werd bij het doorgaan van eene naauwe steeg, door de Sipayers van zijn paard gerukt en dood geslagen. Het 11de Punjaubers en het 6de Hindostansche hulptroepen kwamen alstoen aan en de Sipayers werden door hen, op eene ongenadige wijze, in de pan gehakt. Zij namen de vlugt en trachten den Sutlej over te steken, maar, daar de booten weg genomen waren, moesten zij omkeeren. Overal werden zij nagezet, zoodat er, binnen de drie dagen, van de 1300 muitelingen, reeds 700 gevangen genomen of gedood waren. Den overigen wordt in alle rigtingen, door opgezwollene rivieren en de troepen, de pas afgesneden, zoodat slechts weinigen het lot zullen ontgaan, dat zij zich op den hals hebben gehaald. In Midden-Indie was het *Fantia Topia* nogmaals gelukt, oorlogsbehoeften te bekomen. Den 26sten Augustus viel hij *Jhubra Patum* aan. De milicie van die plaats nam spoedig de vlugt. De Radjah was genoodzaakt, zich naar *Kotah* terug te trekken. De rebellen kwamen alzoo in het bezit van de plaats met 30 kanonnen en vijfmaal honderd duizend ropijen. Men zeide, dat zij vervolgens naar *Rhampore* waren vertrokken.

De rebellen van *Powree*, die getracht hadden zich bij *Fantia Topia* te voegen, waren den 5den September bij *Sepree* door kolonel *Robertson*, uiteengedreven, die hun een verlies van 550 man berokkende.

De inlandsche regimenten te *Lahore* verspreidden zich, op het vernemen van het te Mooltan gebeurde.

— Den 15den September viel Generaal *Mitchell Fautia Topia* bij *Beora* aan, versloeg hem geheel en ontnam hem 25 stuks geschut. Ons verlies was gering.

— Tijdingen uit Neemuch berigten het behalen eener overwinning op de rebellen, die de stad *Jhubra Patun* hadden ingenomen, waar zij 5 laks ropijen en eene groote hoeveelheid opium vermeesterden. De rebellen waren eenige duizend man sterk. Kapitein *Moore* de luitenants *Stanbury*, *Stuart* en *Page* zijn daarbij gewond. Na een gevecht van twee uren, namen de rebellen de vlugt, 450 dooden nalatende.

De rebellen waren bezig ons kamp te *Sultanpore* te beschieten. De buitenposten waren vernield en de rebellen waren 7000 man sterk.

CHINA.

Wij ontvingen tijdingen uit *Canton*, die tot den 10 September loopen. Er was onder de Chinezen sprake, dat zij, binnen twaalf dagen, met hunne winkeltjes, bankiers, veerbooten, draagstoelen, tolken en opium-rondventers, kortom met al de aan den handel verbondene staatsie, zouden terugkeeren.

De handel wordt thans te *Fateshan* gedreven en zal de overbrenging daarvan naar Canton voorzeker een gelukkige dag zijn, die plegtig gevierd zal worden.

De handel is thans slechts een herschenschim, die ons in de schemerende toekomst toelacht. Wel is waar is eene lading goede Arracan rijst, tegen 1 doll. 70, geplaatst en eene hoeveelheid katoen aangevoerd, doch over het algemeen kan de handel als een verzegeld boek worden beschouwd, dat met een moeijelijk te openen slot gesloten is. De Mandarijnen kunnen het zekerlijk open maken, en inderdaad wenschen zij vurig dit te doen, maar er bestaat een magt boven hen, die wel niet gezien wordt, maar zich toch doet voelen. Ze is niet het overblijfsel van de vroeger te *Canton* heerschende oorlogsfactie, maar de geest daarvan door *Lord Elgin* opgewekt. Er wordt eerstdaags eene tweede proclamatie van Pekkwi te gemoet gezien, die, zooals men verwacht, zeer veel goeds zal bewerken. Het is algemeen bekend, dat Zijne Hoogheid geldgebrek lijdt. Te *Honam* ziet men bijna geen mensch meer op straat.

De kanonnier, die eenigen tijd geleden was opgeligt geworden, is later op vordering van het tusschen bestuur teruggegeven; dit is de eenigste goede daad, die wij van dat bestuur kunnen melden. De man was krankzinnig, voor dat hij werd weggevoerd, en wij vooronderstellen, dat men het de moeite niet waard achtte, hem een kop kleiner te maken. Hij keerde dus met zijn hoofd terug en berigtte, dat hij Duncan wel niet gezien had, maar toch wel van hem had hooren vertellen en dat hij, spoedig na zijn gevangenneming, bezweken was. Genoemde Duncan was ook krankzinnig, en het schijnt, dat de Chinesche eer het niet gedoogt, dat zinnelooze koppen worden afgehouwen.

Wij wenschen de aandacht van lord *Elgin* hierop te vestigen, ingeval hij lust mogt gevoelen in het binnenland te reizen.

JAPAN.

De Overland China-Mail van 11 September deelt een nieuw, door Lord Elgin met Japan gesloten, tractaat mede. Z. E. is boven wensch geslaagd, doch had den keizer van Japan, die werkelijk ziek was of zulks voorgaf, niet gezien. Het stoom-yacht *Emperor* werd, namens de koningin, ten geschenke aangeboden.

In een volgend Nommer deelen wij de bijzonderheden van deze gewigtige gebeurtenis mede.

Boekbeschouwing.

BATAVIAASCH GENOOTSCHAP VAN KUNSTEN EN WETENSCHAPPEN. Tijdschrift voor Indische Taal-, Land- en Volkenkunde.

Dezer dagen is uitgegeven de *eerste* aflevering van het *achtste deel* (derde serie, tweede deel) van bovengenoemd Tijdschrift.

Behalve de *notulen* der bestuursvergaderi[ngen van het] genootschap, gehouden den 28 December 18[..] *opgaaf* van ontvangen boeken, bevat deze eene allerbelangrijkste beschrijving van de[n] *in de residentie Amboina, in het jaar* 1853, [..] den gouverneur der *Molluksche Eilanden* C.

Verder, de *beknopte en zakelijke inhoud van* [het] *handschrift Pamentjangah Ngoerah Sidemen*, achtig verhaal van *Bali*, door den ijverigen gen assistent-resident te *Boeliling*, P. L. va[n] WAANDERS.

Het derde en laatste stuk is de *beschrijvin[g]* *metalen Çivabeeld*, door R. H. TH. FRIEDERICH. behoorende keurig uitgevoerde plaat, maakt aanschouwelijk, waarmede het oudheidkundi[g] van het Bataviaasch genootschap, door de mi[...] Zijne Excellentie den Gouverneur-Generaal VAN TWIST, werd verrijkt.

Dit beeld is een voorbeeld te meer van den den Boedha- en Çivacultus op *Java*, waarop de [FRIE]DERICH in zijne werken zoo herhaaldelijk heeft

De *berigten*, waarmede deze aflevering sluit, eene korte opgaaf van de belangrijkste voor[...] het leven van den stichter van het Bataviaas[ch genoot]schap, Mr. J. C. M. RADERMACHER, en eene o[...] oude muntbilletten, die de heer H. W. HOF[...] te *Batavia* aan het muntcabinet heeft gescho[nken].

Uit de in deze aflevering opgenomen notu[len blijkt] ook weder, dat de directie ijverig de belange[n van het genoot]nootschaps blijft behartigen, waarvan, onder ten bewijze kan strekken, dat men wetensch[appelijke] betrekkingen met *Japan* heeft aangeknoopt e[n] werking heeft ingeroepen van de, in den aan[vang van] dit jaar, naar *Nieuw Guinea* vertrokken gouve[rnements] commissie.

(*Re*[...]

NIEUWS

op het gebied van Handel en Nijverheid,

Ontdekkingen en uitvindingen.

Nieuw soort papier. Dr. Collier bereidt uit den zo[...] door bijvoeging van 20 tot 80 procent geprepareerde een soort van papier, dat zich als goed druk-papier la[at ...] ken. Voorloopig wordt het in Engeland ter vervaardi[ging van] Patronen gebruikt.

Nieuwe cylinderpers. Moses S. Beack, uitgever der „*Sun*" [te New] York en tevens practisch boekdrukker, heeft een middel [gevon]den, om de beide zijden eener Courant op een cylinder-pe[rs] te drukken, en wel niet alleen zonder vermindering va[n de snel]heid der bewegingen maar zelfs met vermeerderden [...] pers van tien cylinders, die bij het tegenwoordig stel[sel ...] ex. in een uur aflevert, drukt volgens Beach's méthode [...]

Teekeningen op zijde. Professor Persoz te Parijs br[engt met] eene nieuwe drukverw, teekeningen op zijde, in stede v[an pa]pier. Om dit te bewerkstelligen, wascht hij de zijde [in eene] oplossing van dubbel chroombevattende potasch, waardo[or ...] wordt. Legt men nu een zeker voorwerp op de zijde [en] een glasschijf stevig er boven op, dan blijft de plek [die] door het voorwerp bedekt was, onveranderd, terwijl de [onbe]dekte plekken eene bruine kleur aannemen. Als nu de [...]dermaal gewasschen wordt, is het gele der onverande[rde plek]ken verdwenen, terwijl de andere plekken hare bruine [kleur be]houden.

Koemelk voor de voeding der kinderen. Dr. Schartlan [...] heeft eene verbetering van de koemelk uitgevonden, [...] ze in voedzaamheid de moedermelk nabij komt. Dit midd[el wordt] zoo wel in poeder als in vloeibaren toestand in ver[...] Apotheken in Europa verkocht.

Oudheidkunde.

Geheel onverwacht zijn vele *Romeinsche Oudheden* in [...] bij *Angeln*, van 4 tot 6 voet diep onder de oppervlakte, g[...] die ongeveer 200 jaren ouder zijn, dan alle tot dusver [in het] duitsche Noorden ontdekte voorwerpen uit den Romeinsc[hen tijd.] Munten uit den tijd der regering van de beide Antonini [...] 180 n. Chr. — verscheidene pijlbundels, lansen, schilden, [...] leen de houtdeelen der wapenen, waarvan het ijzer o[...] bronzen van sierlijker en duurzamer arbeid, wier gebru[ik] nog niet ontcijferd is, zelfs goed bewaarde lederen riem[en, ...] ken en andere zaken heeft men in dit leger gevonden, d[...] schijnlijk nog meer zulke schatten verbergt.

Kerk en School.

Kerk en School. Keizer Alexander II heeft het verbo[d der Bij]belverspreiding in Rusland door het Bijbelgenootschap n[iet alleen] opgeheven, maar het ook eene ondersteuning van [...] 25000 z. r. toegezegd. In Rusland worden de meeste b[...] het Estnisch en Finsch verspreid.

Handelsschool in Weenen. In deze school zullen ook [...] als leerlingen opgenomen worden, ten einde haar geschikt [te ma]ken tot kantoor- en andere handelsbedienden.

Nieuw Leestoestel. Bij den Boekhandelaar M. M. Co[...] 's Hage, is ter bezigtiging en door den handel verkrijgbaar [...] een *Leestoestel*, 't welk de opmerkzaamheid van desk[undigen,] waaronder hooggeplaatste personen, bereids tot zich trekt [en in]derdaad verdient. Het stelt de letters en klanken in z[...] den voor, met welke, even als met de letters, alle woord[en,] één- als veellettergrepige, worden gevormd.

Bij de keuze dier voorstellingen heeft men tevens den [...]lenden stand der letters in de woorden, van welke men d[e] uitspraak moet kennen, in acht genomen. Zoo staat, bijv., [...] eerste lettergreep in *regent*, het normale voorwerp van de[...] *ee* ter regter, en in *ergens* ter linkerhand; terwijl de versc[hillende] uitspraak, bij gelijken stand, zooals bijv. in de eerste le[ttergreep] van *regent* (van regenen) en in *regent* (van regeren), d[...] verschil in de voorstellingen wordt opgehelderd; waardo[or, van] deze zijde beschouwd, het lezen van Hollandsch schri[ft, voor] vreemdelingen zoo moeijelijk, niet weinig wordt gemakke[lijk ge]maakt. Aan de andere zijde heeft iedere zinnebeeldige v[oorstel]ling, het teeken, dat bijna elke taal daarvoor bezit, zood[at, door] het gedurige aanschouwen, de plaatjes eindelijk, op het bl[ad] der letters, voor den geest der kinderen zullen staan, en [...] letters zullen lezen, even als of er plaatjes boven stonden. [...]lijk, daar nu die voorstellingen, uit de omgevingen der k[inderen] genomen, wegens hunnen aandachtboeijenden aard, gem[akkelijk] te leeren zijn, zoo kan men, zonder de letters vooraf [te] kennen, na het eerste of tweede onderhoud met den leerli[ng, van] de plaatjes, tot het leeren overgaan, en de leeskunst vol[...] den tijd, die men anders tot het leeren der letters noodig [...]

Voegen wij hier nog bij, dat men 's menschen ontw[ikkeling] van het leeren lezen af begint te bepalen, dat de leesk[unst de] normaalkunst van alle wetenschappen mag genoemd wor[den, dan] achten wij het geenzins overbodig, deze inventie, als de[...] helft van de 19de eeuw niet onwaard, de aandacht van al[le] schatters van nuttig onderwijs aan te bevelen.

Statistiek.

Wijnoogst in de Rijnprovinciën. De wijnoogst in de [...] vinciën heeft het vorige jaar 630,000 emmers opgeleverd, [...] aan de Moezel 386,700, aan de Nahe 102.850, aan d[...] 96,400, aan de Saar 29,500, aan de Aar 21,000, aan [...] 5,500, aan de Saijer 2,400. Wanneer men ieder emm[er door] elkander op 15 thaler rekent, is de opbrengst van den o[...] geveer 10 millioen thaler geweest.

SCHEEPSBERIGTEN.

Straat Sunda Doorgezeild.

VLAG.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDER.	VAN.	DATUM.	NAAR
29 Engelsch	Mencius.	Williamson.	Liverpool.	29 Mei	China.
30 Nederlandsch	Oceaan.	E. Poetskoke.	Rotterdam.	17 Junij.	Batavia.
— 〃	Vrede.	J. L. ten Bruggen.	Amsterdam.	25 Mei.	〃
1 Perzie.	Dn. Julian Lima.	A. Olano.	Havana.	6 Junij.	Hongkong.
— Nederlandsch.	Noordster.	Luteijn.	Singapore.	5 September.	Batavia.
— 〃	Wilhelmina.	Jansen.	Batavia.	30 〃	Amsterdam.
— Engelsch.	Patrichus.		Glasgow.	16 Junij.	Batavia.
— Hamburgsch.	Seira.	A. T. Bronsen.	Rio-Janeiro.	10 Augustus.	Singapore.
— Amerikaansch.	Coriolanus.	E. Nash.	op Walvischvangst.		
2 Nederlandsch.	Louise Kroonprinses van Zweden.	J. van der Linden.	Amsterdam.	9 Junij.	Batavia.
— Engelsch.	Inconstant.	Williamson.	Liverpool.	3 Julij.	〃
— Spaansch.	Premeru d'Espama.	J. Pichett.	〃	4 〃	Hongkong.
4 Engelsch.	City of London.	E. Gardner.	Singapore.	15 September.	Mauritius.
— Hamburgsch.	Neumuhlen.	J. H. de Heuer.	Melbourne.	26 Augustus.	Batavia.
— Nederlandsch.	Willem Daniel.	P. de Muller.	Amsterdam.	25 Junij.	〃
— Engelsch.	Anna Dixon.	Welsman.	Adelaide.	24 Augustus.	〃

Aangekomen schepen te *Batavia*.

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN	GEZAGVOERDER.	VAN		AGENTEN.
2 Ned. Indisch	bark	Sara Eleonora	D. Schuijmer	Samarang.	28 Sept.	Cassalette & Co.
— Engelsch	schip	John Bibby	T. Oatis	Liverpool.	1 Junij.	Pitcairn, Syme & Co.
— Fransch	bark	Gil Blas	Bizet	Havre.	9 Julij.	J. Cézard & Co.
3 Nederlandsch	〃	Adolf van Nassau	T. Meester	Amoy.	17 Aug.	
4 Z. M.	stooms.	Princes Amelia ......kapt. lt. t/z	A. D. S. Clarkson.	Padang.	28 Sept.	
— Ned. Indisch	〃	Palembang	H. J. Roseboom.	Singapore.	1 Oct.	W. Cores de Vries.
— 〃	〃	Padang	B. J. Schipper	Padang.	28 Sept.	〃
— 〃	〃	Koningin der Nederlanden	E. Lewis	Soerabaija.	1 Oct.	Maclaine, Watson & Co.
— Engelsch	schip	Patrotess	J. F. Russell	Glasgow.	17 Junij.	Pitcairn, Syme & Co.
— Nederlandsch	bark	Elisa Susanna	van Boven.	Rotterdam.	24 〃	van Ommeren, Rueb & Co.
— 〃	brik	Louisa	P. F. A. Antusch	Amsterdam.	25 Mei	Maclaine, Watson & Co.
— Hamburgsch	schoener	Helena	Range	Uit zee terug		C. Bahre & G. Kinder.
— Nederlandsch	schip	Oceaan	E. Poestkoke	Rotterdam	17 Junij	B. Kopersmit & Co.
— 〃	〃	Deligentia	D. van Bentveld	〃	26 Mei	J. Cezard & Co.
— Engelsch	bark	Water Lilly	Wright	Siam.		The Borneo Company Limited.
5 Nederlandsch	〃	Vrede	J. L. Bruggen.	Amsterdam	25 Mei	de Weerdt, Ruijl & Co.
— 〃	schip	Fathool Moebarak		Soerabaija.		B. J. Jacobs.
— 〃	bark	Fathul Madjit.	Moh. Assegaf	Sumanap	15 Sept.	〃
— 〃	schoener	Indramaijo	Tan Heang	Cheribon.	2 〃	Buijs, Jacobsen & Co.
— Hamburgsch	bark	Sewa	A. T. Bronsen	Rio di Janeiro.	10 Aug.	Metzendorff; Wilmans & Co.

Vertrokken schepen van *Batavia*.

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	NAAR
2 Ned. Indisch	bark	Fathool Mobark	Kassan	Samarang
3 Nederlandsch	〃	Het Zeepaard	Tjebbes	Tagal en Pecalongan
— Engelsch	〃	Ellen	A. C. Bing	Macasser
4 Nederlandsch	〃	Everdina Elizabeth	C. J. Tonjes	Soerabaija
— Z. M.	stooms.	Madura	Luit. t/z. 1 kl. H. P. Klerk	Pontianak via Billiton
— Nederlandsch	bark	Ulijsses	J. Schout	Soerabaija
5 Ned. Indisch	brik	Argo	T. J. Guurst	Cheribon
— 〃	bark	Djelanie	Moh. bin Alie	〃 via Tagal
— Nederlandsch	〃	Guurtje en Maria	F. J. Boursse Wils	Cheribon
— Zweedsch	〃	Charlotte	C. J. Classe	Soerabaija
— Amerikaansch	schip	Izaac Walton	J. Wandle	New-York
— Nederlandsch	bark	Henriette Elisabeth Susanna	Meijboom	Wijnkoopersbaai
6 〃	schip	Elisabeth Anthonia	J. Jansen	Amsterdam
— 〃	bark	Isaac da Costa	M. Lösschen	Soerabaija
— 〃	〃	Orion	C. M. Borghorst	Cheribon
— 〃	brik	Reinhardt	J. W. B. v. d. Sprenkel	Soerabaija
— Ned. Indisch	stooms.	Palembang	H. J. Roseboom	Samarang en Soerabaija
— Engelsch	brik	J. C. Ross	R. Ballard	Mauritius via Cocos Eiland

In lading liggende schepen te *Batavia*.

[VL]AG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTEN.
	bark	Gelderland*	D. Crap Hellingman	Japan	Haager & Schuurman.
	3 mast	schoener Adèle*	H. B. R. Jaski	Manilla	〃
	bark	Alida Maria*	J. de Vries	Japan	〃
	〃	Maarten van Rossem*	P. F. Rijken		〃
	〃	Prins Frederik der Nederlanden*	C. C. de Witt		〃
	〃	Valparaiso*	H. A. Ellerman		〃
	〃	Eersteling	Armstrong		Schimmelpenninck & Co.
	〃	Graaf Dirk III.	C. J. Rotgans		〃
	〃	Almelo	R. P. Tjebbes		〃
	brik	St. Michael	Boswijk		〃
	bark	Julia*	A. van der Kolff		〃
	〃	Cortgene*	D. Dunlop		Reijnst & Vinju.
	〃	Alblasserdam	J. 'tHoen		Maclaine, Watson & Co.
	〃	Cornelis Smit*	R. Weidenaar		〃
	brik	Louisa	P. F. A. Antusch		〃
	bark	Catharina Maria*	Schuchard		〃
	〃	Duiveland	J. P. Vierama	Soerabaija	〃
	〃	Cheribon	W. J. Coers		Landberg, Bezoet de Bie & Co.
	〃	Johanna Christina*	J. R. de Boer		〃
	schip	Noord Braband	H. R. Bok		〃
	〃	President van Rijckevorsel	C. Vermeij		〃
	〃	Hester Adiana	G. H. Sneltjes		〃
	〃	Voorwaarts	G. F. Bus		〃
	bark	Jan van Brakel*	C. Verhey		van Ommeren, Rueb & Co.
	〃	Soolo*	van der Meulen		〃
	〃	Elisa Susanna	van Boven	Soerabaija	〃
	schip	Voorruit	W. C. Kool		〃
	bark	Grondwet*	T. C. Kamminga		〃
	〃	Vice Admiraal Gobius	A. A. van der Linden	Soerabaija	〃
	schip	Walvisch	Schut		Paine, Stricker & Co.
	〃	Margaretha Jehanna	Wassenaar		〃
	〃	Vijf Gebroeders	G. J. Teensma		B. Kopersmit & Co.
	〃	Javaan*	H. Mimmix		〃
	〃	Neptunus*	P. Schuurman		〃
	bark	Wilhelmina Lucia*	G. Poolman		〃
	〃	Nieuw Holland	Tuk		〃
	schip	Doelwijk*	Swart		〃
	〃	Philips van Marnix*	van Duijn		〃
	〃	Louise*	P. Buijs Jr.		〃
	〃	Weltevreden	Duinker		〃
	〃	Oceaan	E. Poestkoke		〃
	bark	Waterloo*	D. Duinker		〃
	〃	Jan van Hoorn	B. Mols		〃
	schip	Karel en Henricus	A. van der Geer		Dümmler & Co.
	bark	Nederland en Oranje	L. F. van Ruijven	Soerabaijn	〃
	〃	Abel Tasman*	J. R. Rijken		de Weerdt, Ruijl & Co.
	〃	H. Vincentius van Paulo	K. H. de Groot	Tjilatjap via Soerabaija	〃
	〃	Henriette*	Portenger	Samarang en Soerabaija	〃
	schip	Jacob Roggeveen	Vos van Marken	Samarang	J. Cezard & Co.
	〃	Willem de Eerste	T. J. Niedfeld		〃
	〃	Delft	van Geelkerken		〃
	〃	Nova Zembla	A. J. B. Hordijk		〃
	bark	Marianne Antoinette*	J. Winter	Samarang	B. Kopersmit & Co.
	〃	Justina*	Yong King Yang	Samarang	Buijs, Jacobsen & Co.
	〃	Said Maskoor*	Hadjie Achmat	〃	〃
	〃	Atatoor Rachman*	Bahasoan	〃	〃
	schoener	Julie*	Moh. Alie		〃
	brik	Al Osmanie*	Banseer	Cheribon	〃
	〃	Radatool Djaina*	Hadjie Moh. Said		〃
	bark	Menado*	Hadjie Senal		〃
	〃	Alnoer*	Said Aijdroes	Samarang	〃
	schip	Katroneda*	Sarief Abdul Rachman	Soerabaija	〃
	bark	Kim Tianhoat*	Kim Iekong		〃
	schoener	Sumatra*	Moesa		〃
	bark	Salma Banjermassing*	Jamain		〃
	schip	Al Osmanie*	Sech Salim Basaid	Singapore	B. J. Jacobs.
	bark	Alnoer*	Sech Soeltan	Samarang	〃
	〃	Wilhelmina Cox*	M. P. Deibel	Samarang	Cassalette & Co.
	schip	Gertrude*	Söbels		Paine Stricker & Co.
	schoener	Alice Marten*	Starres		Hunter, Houghton & Co.
	bark	Norwood*	T. Bristow	China	Maclaine, Watson & Co.
	schip	Storm Queen*	A. Crombie		〃
	〃	Oxus*	Wallace	Manilla	Busing, Schröder & Co.
	〃	Ifland*	Wallace	Holland	〃
	〃	Philotaxe*	Weisen		J. Cezard & Co.
	bark	Nautilus	Elwell		Pitcairn, Syme & Co.
	〃	Caroline*	S. Hihlman		〃
	〃	Robert Dickson*	R. Hjarpe		〃
	brik	Colibri*	Kier		C. Bahre & G. Kinder.
	bark	Ida Mathilde*	Gronow		〃
	〃	Ferdinand Nies*	Köler		Metzendorff, Wilmans & Co.

De Particuliere schepen zijn aangeduid met een *

Aangekomen schepen te *Sumanap*.

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
6 N. I.	brik	So-ootdin	Varkevisser	Soerabaija.
〃	schoen.	Sie Damar	Pa Kaliman	Grissee.

Vertrokken schepen van *Sumanap*.

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
7 N. I.	schoen.	Carolina	Pa Achmat	Bezoekie.
10 〃	bark	Fathool Barie	Said Habessij.	Priaman.
11 〃	schip	Foolkool Haer	Said Aboebakar	Priam. via Sam.
— 〃	schoen.	Almashoor	Oewa Achmat.	Riouw.
— 〃	kotter	Mabroek	Sech Banie	Pontianak.

Aangekomen schepen te *Panaroekan*.

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
6 N. I.	kotter	Little Tot	Katjoong.	Pasoeroean.

Vertrokken schepen van *Panaroekan*.

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Sept.	7 N. I.	kotter	Little Tot	Katjoong	Soerabaija.

Aangekomen schepen te *Wijnkoopersbaai*.

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Sept.	14 Ned.	schip	A. W. de Vrede		Batavia.

Aangekomen schepen te *Pasoeroean*.

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Sept.	15 N. I.	kotter	Little Tot	Katjoong	Soerabaija.
〃	18 Ned.	schip	Grootm. Nationaal	A. T. Giese	〃

Vertrokken schepen van *Pasoeroean*.

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Sept.	6 N. I.	schoen.	Bella.	Juno	Soerabaija.
〃	15 Ned.	schip	Catharina Geertruida.	E. E. Mos	Batavia.
〃	18 N. I.	kotter	Little Tot	Katjoong	Soerabaija.

Aangekomen schepen te *Padang*.

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV-	VAN
Sept.	3 Ned,	bark.	Nieuw Lekkerland.	Hoffman.	Batavia.
〃	5 N. I.	schoen.	Bintang Toedjoe.	Beaslij.	Samarang.
〃	14 〃	bark	Hawel Hair.	Sech Boosier.	Sumanap.
〃	20 Z. M.	schoen.	Macasser. lt. t/z 1e kl.	van Rijn.	van de Noord.
〃	22 Amerik.		Norslinan.	Haskell.	Singapore.
〃	24 Z. M.		Prins. Amelia. kt. lt.	Clarkson.	Batavia.
〃	25 N. I.	stooms.	Padang.	Schipper.	〃
〃	— 〃	bark	Lie Tjing Tiek.	Worthington.	〃
〃	— 〃	〃	Soetan Iskander,	Kloppenburg.	Ponnichery.

Vertrokken schepen van *Padang*.

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Aug.	31 N. I.	schoen.	Sophia.	Schuit.	Batavia.
Sept.	9 Amerik.	bark	Ceylon.	Basset.	Amerika.
〃	— 〃	〃	Philomela.	Nichols.	〃
〃	24 Ned.	bark	Nieuw Lekkerland.	Hoffman.	Rotterdam.
〃	28 Z. M.	stooms.	Prins. Amelia. kt. lt.	Clarkson.	Batavia.
〃	25 N. I.	bark	Amana Tulbarie.	Bantok.	Soerabaija.
〃	29 〃	stooms.	Padang.	Schipper.	Batavia.

ZEETIJDINGEN.

Aangekomen.

Brouwershaven. 9 Aug. Antoinette, de Winter, Batavia.
Atlantie, Mariel, New-York.
18 Adm. de Winter, Uil, Rangoon.
Adam Lodge. Thorburn, New-York.
19 Nagasacki, Valk, Soerabaija.
23 Longdale, Brown, Rangoon.
Hellevoetsluis. 15 Aug. Maria Ther, Lindström, Batavia.
Evadne, Kear, Rangoon.
19 Sperwer, Lambach, New-York.
21 Jannetje, Lupcke, Texel.
Fairfield, Hatthawaij, New-York.
Texel. 6 Aug. Marie, Gilbert, Rio-Janeiro.
7 de Zwaan, van Hemert, Banjoewangie.
16 Zeenimph, Orré, dito.
Canadian, Guthee, Akijab.
Cadzandria, Hein, Porto-Plata.
18 Staatsraad Gouv. van Ewijck, de Winter, Bombaij.
Vlissingen. 15 Aug. Adrian, Lake, Akijab (n. Middelburg.

Vertrokken.

Brouwershaven. 22 Aug. Bezoekie, van Bueren, Batavia.
Kosmopoliet, Bouten, dito.
Prins van Oranje, Hensing, dito.
Maasstroom, Mellema. dito.
Jan Daniel, Hagers, Sijdneij.
Shakespeare, Fechter, New-York.
Hellevoetsluis. 8 Constantia, Vonck, Batavia.
Johanna, Piccard, Cardiff.
9 Clara Heckman, Heckman, Boston.
10 Henriette, v. d. Veen, K. de G. Hoop.
22 Benin, Grafthuis, Batavia.
Jacoba Cornelia, Rozenboom, China (via Newcastle).
Twee Vrienden, Meijer, Zuid-Amerika.
23 Geb. Houtman, Bax, Batavia.
Texel. 7 Aug. Johanna Jacoba, Sap, New-York.
11 Welvaart, Mooi, Amsterdam.
20 Ouderkerk a./d. Amstel, Kramer, Batavia.
Ary Scheffer, Kunst, dito.
Kathadin, Amsbury, New-York.
21 Cornelia. Doijen, St. Thomas.
22 Loevesteyn, Vonck, Rotterdam.

Zeilklaar.

Hellevoetsluis. 23 Aug. Prinses Amalia, van Rijn, Batavia.
Texel. 23 Aug. Margaretha Simonetta, Hoffman, Batavia.

VREEMDE HAVENS.

Aangekomen.

Falmouth. 9 Aug. Joh. Catharina, Besseling, Rio-Janeiro.
Cardiff. 16 Aug. Johanna. Piccard, Rotterdam.
Cuxhaven. 21 Aug. Kosmopoliet, Westenenk, Hongkong.
Stockholm. 17 Aug. Marie Charlotte, Schmidt, Soerabaija.
Venetie. 7 Aug. Arnold, Wennerholm, Batavia.
Tafelbaai. 25 Junij. Valparaiso, Ellerman, Cardiff.
Simonsbaai. 27 Junij. Zeepaard, Giitjes. dito.
New-York. 30 Julij. Wilh. Elise, Priebee, Triëst.
1 Aug. Vertrouwen, Regtdoorzee, Amsterdam.
Philadelphia. 4 Aug. Fosca Helena, de Waal. Rotterdam.
Port-au-Prince. 15 Julij. Jonge Walrave, Gnodde, Liverpool.

Vertrokken.

Plymouth. 12 Aug. Electra, Wegman, (v. Londen) Batavia. na geëindigde reparatie.
Greenock. 17 Aug. Maria Joh., Zwanenburg, Buenos-Aijres.
Hamburg. 14 Aug. Christina Jacquelina, Bosker, Montevideo.
20 Jacobus, Lancker, dito.
Cuxhaven. 9 Aug. Ommelanden, Wieringa, Buenos-Aijres.
Frouwina, Bakker, Rio-Janeiro.
19 Elisabeth en Maria, Bok, Fernambucq.
Bordeaux. 17 Aug. Johanna, Wetsel, Batavia.
Tafelbaai. 25 Junij. Julie, v. d. Kolff, Batavia.
Richmond. 24 Julij. Willem, de Weerd, Rotterdam.
Havana. 13 Julij. Min. Pahud, Kieviet, Londen.
Savanilla. 11 Julij. Johan Martin, van Slochteren, Rotterdam.

In Lading.

Londen. 21 Aug. Arlequin, van Megchelen, Geelong.
Liverpool. 18 Corricmulzee, Blacklock, Batavia.

Gepasseerd.

Bevezier. 9 Aug. Constantia, Vonck, Rott. n. Batavia.
Falmouth. 14 Aug. Joh. Catharina, van Loon, Akijab n. Bremen.
Scilly. 9 Aug. Emilie, Wulff, Soerab. n. Stockholm.

Zeilklaar.

Gothenburg. 7 Aug. Esther. Hellström, Soerabaija.
New-York. 6 Aug. Jacoba, v. d. Plas, Kopenhagen.

Schepen in Lading

Rotterdam. Batavia, Jason, Lourens. — Triton, Adriaans. — Zephir, de Vries. — Burgem. Hoffman, Dijkama. — Bat., Sam. en Soerabaija, Broedertrouw, Rotgans. — Samarang, Vaiparaiso, Kok. — Sing. en Hongkong, Davo. Wijtenhorst. — Fernambucq en Bahia, Gouverneur v. d. Eb, Temperman. — NewYork, Duisburg, Wiegman. — Alexander, Bain. — Boston, Tally Ho, Hoyt. — Witch, Hultman. — Atlantie, Mariel. — Martina Adriana, v. 't Hoff.

Amsterdam. Batavia, Diana, Masdorp. — Willem de Clercp, Ouwehand. — Hollandia, Ruige. — Nederland, Hoekstra. — Nassau, Huffnagel. — Tasmania, Jonker. — Bat. en Samarang, Henriette en Geertruida, de Boer. — Bat., Sam. en Soerabaija, Ferdinand en Louis, de Weerd. — Alcyone, Haacke. — Agneta, Jonker. — Soerabaija, Louise Roeloffine, Sybrandi. — New-York, Darien, Starrett. — Sophia Elisabeth, v. d. Hoef. — Gezusters, Visser.

Aangekomen Passagiers.

Van Java· Per Antoinette, kapt. J. M. de Winter, de jonge heeren J. J. S. de Aart, S. Netscher. C. J. Kruimel en R. en A. Steenstra Toussaint.

Per Zeenimph, kapt. Orré mevr. C. Exel, kapt. Uitermark, de heer S. Ralestra.

Per Commissaris des Koning van der Heim, kapt. A. Hoogenstraaten, de heer A. Kocken met echtgenoote, 2 kinderen en 1 Javaansche bediende, de heer H. J. Prins en de jonge heer A. de Graaf.

Van Padang: Per Joan, kapt. C. Laseur, de heeren H. J. ten Hoope en H. J. Hamers, gepasport. onderofficieren.

Vertrokken Passagiers.

Naar Batavia: Per Bezoekie, kapt. van Bueren, de heeren C. Niggebrugge, J. T. A. E. Boerebeker, met echtgen. en 1 kind, de heer en mevr Kröller, de heer en mevr. J. M. G. Brondgeest, mevr. Vogelpoot en dochtertje, mevr. Jungman, geb. Bosse, mevr. Tinkhoff, mejufvr. de Rochemont, drie vrouwel. Indische bediende.

Per Prins van Oranje, kapt. Hensing, De heeren L. Tobi en echtgen., A Maniedaan, M. H. Halewijn en echtgen. en H. C. Simmer; mej. Dux, mevr. v. d. Bergh, en eene vrouwelijke Javaansche bediende.

HANDELSBERIGTEN.

(*Particuliere Correspondentie.*)

Amsterdam, 24 Augustus 1858.

De Handel in het algemeen schijnt in Amerika en in Europa na doorstane crisis weder te herleven; het zwaar geschokte vertrouwen keert allengs terug. Dit wordt nu in het anders stille saisoen reeds bespeurd. De overvloed van geld, lage stand van het disconto op alle hoofdplaatsen, draagt eensdeels veel daartoe bij; anderdeels de plaats gehad hebbende zamenkomst van Koningin Victoria van Engeland met den Keizer Napoleon en de Keizerin te Cherbourg, alwaar de verkoeling tusschen Engeland en Frankrijk verdwenen en hartelijke woorden gesproken zijn geworden. Voorts het overmatige enthousiasme waarmede H. K. Majesteiten in Normandië en Bretagne onthaald zijn geworden. De hoop op behoud van den Europeschen vrede, heeft daardoor nieuw voedsel verkregen. Daarbij komt nu nog, dat een vrede tusschen China en Engeland, Frankrijk en Rusland, tot stand is gekomen. Wanneer de verwachting, dat de bevolking van het Engelsch-Indische bestuur zich zal onderwerpen, niet teleurgesteld wordt, alsdan zal de gerustheid veld winnen. Thans bestaat nog eenige vrees wegens het in Klein-Azië heerschende fanatismus bij Mahomedanen en Christenen. Worden de goede bedoelingen van den Sultan en diens Regering niet ondersteund, alsdan zou welligt gevaar ontstaan voor eene revolutie in Europa, Turkije, Klein-Azië en de Levant, enz.

Zoo als U uit de couranten zult ontwaren, bestaat er goede opinie voor *Java* **Koffij** op alle Europesche markten, althans voor goede blanke en groenachtige soorten, van welke slechts geringe voorraad is. — 1 September de najaarsveiling te Rotterdam gehouden wordende, zoo zal de afloop derzelve den maatstaf geven voor de naaste toekomst.

Ruwe **Suiker** verkeert in eene willige stemming. De prijzen kunnen *f* 1 tot *f* 1½ boven de in Julijveiling besteedde, aangenomen worden.

No. 16 heden *f* 40½ waard. Onze raffinadeurs zijn uitverkocht.

Leveringscontracten zijn tot in de maand December a. s. op melis reeds gesloten tot *f* 43 voor bekende merken.

Men noteert heden			
N S R	No. 1 *f* 44½	No. 2 *f* 43	No. 3 *f* 42.
B & H	„ 1 - 42	„ 2 - 41	
S & T	„ 1 - 42	„ 2 - 41	„ 3 - 40.
A S R	„ 1 - 42½	„ 2 - 41	„ 3 - 40.

Rijst verkeert in flaauwe stemming ten gevolge der dalende graanprijzen en goede vooruitzigten voor ruimen oogst van goede aardappelen.

Indigo daarentegen stijgend, 60 @ 70 ct. boven Mei prijzen.

Indische **Runderhuiden** vinden gretig kopers. In *Java* **Tabak** slechts tot matige prijzen eenige omzettingen.

Amsterdam, 24 Augustus 1858.

Even 6½ uur 's avonds, begint eene veiling van *Soerabaija* **Runder- en Buffelhuiden**, ruim 13000 stuks; zoo het schijnt is de stemming minder gunstig dan in de vorige veiling. Zonder koopers.

Tabak. Van *Java* werden uit de 1ste hand afgedaan 1564 pakken (hoofdmerk *Blitar* en N G R O W O ex *Alblasserdam* en 149 pakk., ex *de Zwaan*.

Rotterdam, 23 Augustus.

De in koloniaal-waren heerschende stemming is gedurende de laatste 14 dagen weinig of niet veranderd. De op handen zijnde najaarsveilingen der Nederl. Handel-Maatschappij houden voortdurend aller attentie bezig en maken tevens koopers zoowel als houders eenigzins geretireerd, waardoor, zoo als wel te verwachten was, de handel dus niet zeer levendig is geweest; terwijl de prijzen zich ongeveer op hun vorig standpunt hebben staande gehouden. Slechts enkele artikelen maakten hierop eene uitzondering, zoo als Suiker, waarvoor de stemming gunstig blijft, veel kooplust bestond en de omzet alleen beperkt werd door den geringen disponibelen voorraad. Indigo en Katoen, welke zeer gevraagd waren en waarin gisteren, bij meer keuze en minder hoog gestemde vorderingen, grootere afdoeningen zouden zijn tot stand gekomen; benevens Huiden, voor welk artikel zich in navolging der hoofdmarkten, eene meer en meer gunstige stemming ontwikkeld, en waarin zoowel in veiling als uit de hand belangrijke partijen ontwikkeld werden. — De berigten omtrent den Graanoogst luiden van alle kanten zeer voldoende, en is dien ten gevolge Rijst geheel verlaten gebleven, terwijl men thans om te verkoopen lager zou moeten afgeven.

Wat **Koffij** betreft, is er weinig verandering te vermelden. De markt bleef zeer stil en alleen voor blanke en gele soorten vertoonde zich hier en daar eenige vraag voor dadelijke behoefte, daar een ieder de aanstaande N. H. M. veiling wil afwachten. evenwel kwamen uit de 1ste hand nog eenige afdoeningen tot stand, als

5200 bn. *Java* (*Padang*) per *Joan* tot 31 @ 32½ c. en
1700 „ „ „ *Nederland* tot 30 c.

De in onze gemelde berigten van Rio-Janeiro bragten eenige meerdere levendigheid in *Brazil* te weeg, en werden te Amsterdam een paar partijen uit de eerste hand afgedaan, waardoor de prijzen van goed ord. eene kleine verbetering ondergingen.

Ruwe **Suiker.** Sedert onze vorige werden verkocht:

263 kr. *Java* No. 10 slap, ℘ 4 *Gebroeders f* 33½.
346 „ „ zeilende ℘ *Mentor*, Julij-prijzen.
243 „ „ zeilende ℘ *Kroonprinses der Nederlanden*, No. 13¾ O. I factuur, *f* 37.
390 „ „ No. 8 @ 9 ℘ *Marie Therèse*, *f* 33½.
600 kn. *Havana*, No. 11, *f* 35¼.
258 „ „ „ 16, *f* 41½.

terwijl in de tweede hand circa 1400 kr. *Java* werden verkocht. De N. H. M. heeft hare September-veiling aangeslagen, groot 57378 kr. 21 September alhier.

Thee verkeert in eene zeer vaste stemming door de op nieuw willigere berigten van Londen, waar thans *Common Congo* 10¼ @ 10½ d. genoteerd wordt. In afwachting der veiling van de lading ℘ *Queen of Ava*, bestaande uit 4215/4, 1244/12 kn. *Finest Congo*, 587/12 *Finest Scuchon*, 1025/12 kn. *Finest Oolong*.

Rijst. Daar de berigten omtrent den graan- en aardappeloogst zeer voldoende zijn, blijft dit artikel geheel verlaten en zijn de prijzen bij gebrek aan afdoeningen slechts nominaal; terwijl om te realiseren men zich zeker eene verlaging zou moeten getroosten. Van *Rangoon* zijn ℘ *Orissa* 8700 bn. aangebragt, welke vroeger zeilende tot *f* 5½ verkocht waren; en ℘ *Joan* zijn 1140 bn. *Carga* van Padang aangekomen.

Stand der Rijst te Londen:

7 Aug.	1858.	1857.	1856.
Aanvoer	64,360,000	40,860,000	64,064,000 kilo.
Aflever.	21,777,000	19,918,000	18,481,000
Uivoer	12,890,000	31,635,000	11,760,000
Voorraad	92,737,000	43,995,000	45,490,000

Specerijen voortdurend stil. Alleen voor NOOT No. 1 werden in de vorige week een paar Ceelen tot 110 c. verhandeld.

Tabak. *Java* vindt voortdurend eenigen aftrek; bij gebrek aan disponibelen voorraad bepaalde zich hier echter de omzet tot de in veiling 6 dezer opgehouden 296 pakken TANL ex. *Triton*, welke sedert uit de hand werden afgedaan, zoodat nu van de 1559 pakken nog slechts 26 pakken onverkocht zijn.

Katoen. In den stand van dit artikel is sedert de veiling van 5 dezer geene verandering te vermelden. De stemming blijft vrij gunstig en naar *Comptah* bestaat voortdurend vraag. In het geheel werden ca. 400 bn. *Noord-Amerik.* en *Oost-Indisch* tot vaste prijzen omgezet.

Huiden. Ingevolge der meer en meer gunstige berigten van de hoofdstapelplaatsen van dit artikel, zijn de houders eer vast gestemd en vertoont zich langzamerhand meer vraag ook voor uitvoer, ofschoon van de belangrijke te Amsterdam gehoudene veiling nog vrij wat is opgehouden en de afloop daarvan niet mede viel.

De afdoeningen uit de 1ste hand bestonden alhier uit: 4000 stuks drooge *Costa Rica* tot geheimen doch fermen prijs en 1300 stuks transparente *O. I. Buffel*, ℘ *Johannes Lodewijk*, tot geheimen doch iets hoogeren prijs.

Java **Indigo.** De stemming blijft zeer vast en de bestaande vraag zou ongetwijfeld tot een levendigen handel aanleiding geven, indien de al te hooge vorderingen der parf. houders zulks niet beletten. Te Amsterdam werden ca. 300 kn. grootendeels van de laatste aanvoeren per *Stad Gouda* tot volle prijzen afgedaan.

Banca **Tin** ging sedert onze vorige op nieuw in prijs terug tot op *f* 67¼, doch herstelde zich daarna weder, zoodat men op het laatst der vorige week weder *f* 68½ bedong, waartoe thans te koop blijft. De afdoeningen bestonden in:

2200 blokken tot........................*f* 67½.
1200 „ „........................„ 67¼.
356 „ „........................„ 67½.
1700 „ „........................„ 68.
800 „ „........................„ 68½.

Arak schijnt op de verlaagde prijzen eenige vraag te blijven vinden, zijnde er gedurende de laatste 14 dagen weder tot geheime, doch ongeveer de vorige prijzen afgedaan te Rotterdam: 50 leggers *Soerabaija* ex *Alblasserdam*; te Amsterdam; 150 legg. per *Bonita* en 50 legg. per *Pieter Schoenmakers*.

Droogerijen. Met uitzondering van enkele artikelen blijft de stemming onveranderd, en de handel slepende.

Kamfer zonder handel, *Japansche* nominaal 40 c. **Tamarinde** in dezelfde gedrukte positie; 62 vn. per *Prins Veldmaarschalk* door slecht fust grootendeels uitgedroogd aangebragt, worden 26 dezer geveild. **Cubeben** tot 68 à 65 c. te koop. *Chin.* **Kaneel.** De 1344 ktj. per *Lootse*, 11 dezer geveild, zijn verkocht voor 63 à 64 c. Tot die prijzen bleef dezer dagen en zelfs iets hooger gelegenheid tot plaatsing; de verdere loop van het artikel zal af hangen van meerderen of minderen aanvoer hier of op andere markten. **Cassia Lignea Vera** blijft in dezelfde positie, de aftrek is niet geëvenredigd aan den voorraad en de aanvoeren; 26 dezer worden 540 pakken gewone grijze geveild, die getaxeerd zijn 13 à 14 cts. Per *Joan* zijn op nieuw aangebragt 303 pakken, meerendeels gewone grijze soort; de waarde van gele soorten is naar kwaliteit 10 à 28 c. **Staranijs** is waard 40 à 42 cts. **Rhabarber** blijft in eene flaauwe stemming. **Oleum Cajaputi** niet dan laag te verkoopen, tot 155 @ 160 cts. **Oleum Anisi Stellati** niet meer dan *f* 4½ @ *f* 5 waard. **Geconfijte Gember.** In veiling 11 dezer werden 600 kn. per *Lootse* te koop aangeboden; 90 kn. mooije kwaliteit zijn tot 91 @ 92 cts. verkocht, het overige was zeer ordinair en is gedeeltelijk verkocht en opgehouden tot 49 @ 50 cts. *Japansche* **Was.** Met veel handel in de eerste en tweede hands partijen tot iets betere prijzen; voor sortering A werd *f* 37, voor B *f* 35 besteed; tot die prijzen blijft te koop. **Gum Elasticum** met veel handel, aanvankelijk tot lager, in de laatste dagen tot verhoogde prijzen, prima is schaarsch en onder *f* 45 niet te koop, secunda wordt op *f* 39 @ *f* 40 gehouden; per *Joan* had eene nieuwe aanvoer plaats van ca. 18,000 k⁰. secunda. **Gutta Percha.** De aanvoer is niet beduidend en van ordinaire kwaliteit. Verlangend worden arrivementen mooije kwaliteit te gemoet gezien, die coulant en goed te realiseren zouden zijn. **Gum Damar** blijft tot 29 c. aan de markt, maar kan dien prijs niet bedingen.

Bindrotting was meer gevraagd en de waarde is weder gelijk aan de laatste veilingsprijzen. Verkocht zijn 1125 bossen per *Gouverneur van Swieten* en 4462 bn. per *Vier Gebroeders*. De voorraad bij de N. H. M. in alle havens bedraagt heden 91,431 bossen en bij particulieren alhier 16,388 bossen.

NB. De laatste medegedeelde verkoop eener partij **Cassia Vera**, ℘ *Vesta*, was, wat den scheepsnaam betreft, onjuist; de bedoelde partij was aangebragt ℘ *Waalstroom*.

MARKTPRIJZEN.

te Batavia, den 5 October 1858.

Koffij, Java *f* 30,—
——— Padang, 50,000 picols te Padang verkocht @ *f* 28,21½ per picol.
Rijst, Indramaijoe met zakken, *f* 200,—.
——— witte Batavia 1ste kwaliteit, *f* 135,— @ *f* 150,—
——— „ „ 2de „ *f* 120,— @ *f* 130,—
——— Carga *f* 100,— @ *f* 110.—
Suiker, witte N⁰. 16 @ *f* 17—; geen voorraad.
Arak, *f* 50,—
Wisselkoers op Holland pari.
„ op Engeland, *f* 11,50 £.
Gouvernement geen papier.

Vrachten:

Isaac da Costa door de Factorij der N. H. M. @ *f* 50 per last voor suiker op de kust te laden.

De *Javaan* @ *f* 50 per last voor suiker en *f* 40 voor koffij.

Restant Goederen in het Entrepôt onder ult. Sept. 1858.

Absinth 96 ks.
Arak 16 vt.
Azijn 12 vt.
Blik 147 ks.
Bitter 130 kn. en kn.
Bier 725 vn. en kn.
Cognac 30 vs. en 1543 kn.
Eenhoorn 1 pic.
Gember 272 kn.
Goudwerk 1 ks.
Goud Galon 2 kn.
Hout Sapan 2188 pik.
Genever 7005 keld.
Kat. en woll. goederen 2708 kn. en bn.
Koperwerk 83 kn. en vn.
Kramerijen 184 kn.
Kruid 242 vs. en ks.
Koralen bloed 2 kn.
Kaarsen 20 kn.
Kantoorbehoeften 6 kn.
Lood 80 pic.
Likeuren 158 kn.
Medicijnen 24 coll.
Meel 196 vn.
Muziekinstrument 1 kt.
Olifantstanden 5 ps.
Opium 12 kn.
Olie Kaijoepoetie 48 kn.
Olie Sla 177 kn.
Photografie toestel 3 kn.
Provisien 114 coll.
Pleetwerk 1 kt.
Porceleinen 4 kn.
Parfumerien 12 kn.
Paarlemoer 3 kn.
Snuif 16 kn.
Schildpad 1 kt.
Staal 303 tobb. en kn.
Steenkolen 5100 tonnen.
Sigaren 2528 mille.
Touwwerk 52 colli
Tabak 15 ks.
Verfwaren 50 vs.
Vleesch en Spek 263 vn.
Wijnen div. 39 vn. en 3269 kn.
Water Seltzer 980 mand.
Wasdoek 11 kn.
Wapenen div. 84 kn. en 19 ps.
IJzer 2845 pic.
IJzerwerk 233 coll.
Zeep 10 kn.
Zakken Goenie 33 bn.
Zijde 10 kn.
Zeildoek 106 roll. 2 bn,

te Samarang, den 29 September 1858.

Koffij, *f* 30,—
Suiker, N⁰. 16. *f* 17,—
Indigo, *f* 4,30 prima qual. afgedaan.
Koe-huiden, *f* 45.— ℘ kodie op levering geboden.
Buffel-huiden, *f* 45,— @ *f* 50,— ℘ kodie Idem.
Staart Peper, *f* 52,— geboden, ontbreekt.
Rijst ordinair wit, *f* 125.— @ *f* 130,— ℘ k. à 28 picol. zond. zak.
„ carga „ „ 110.— @ *f* 115,— idem.
Klapper Olie *f* 17.—
Katjang „ *f* 17—
Rotting *f* 8,— @ *f* 9,— voor Bandjermassing.
Kadjang Matten, *f* 12.—
Wisselkoers op Holland 6/m. dato @ pari.

Te Samarang werden afgedaan 3000 pic. suiker @ *f* 17 voor No. 16 en 800 pic. van lagere nummers @ *f* 17¼ voor No. 16.

te Soerabaija, den 29 September 1858.

Suiker N⁰. 16 ℘ picol *f* 17.—
Koffij ℘ picol, nominaal.
Rijst, (carga) ℘ koyang *f* 105,— @ *f* 110,—
„ (witte) „ „ *f* 135,— @ *f* 150,—
Koehuiden ℘ 100 stuks, *f* 200 @ *f* 250.
Arak. ℘ legger, *f* 50.— nominaal,
Klapper olie ℘ picol, *f* 17,—
Wisselkoers, *f* 98%,—
Rotting, *f* 7,— @ *f* 8.—

te Pasoeroean, den 22 September 1858.

Suiker N⁰. 16, *f* 16½ afgedaan
Rijst, (witte) ℘ koyang *f* 150,—
Id. (carga) „ „ „ 130,—
Olie, (klapper) „ pic. „ 19—
Id. (katjang) „ „ „ 17,—
Wisselkoers, à 98 pCt.

Den 22sten September, waren in de Gouvernements Pakhuizen afgeleverd uit den oogst van 1858.

Van de Fabriek.	Picols Suiker
Wangoon Redjo.	8109-81
Ardjosarie.	6729-06
Ardie Redjo.	7438-40
Yosowilangoon.	5454-76
De Hoop.	4328-58
Djacatra Oost.	6743-04
De Onderneming.	9603-95
Wonoredjo.	6290-81
Kloerahan.	10003-85
De Goede Hoop.	6860-15
Gaijam.	6929-32
Becassie Oost.	6182-99
Dankbaarheid.	5666-49
Soekoredjo.	7500-11
Kawisredjo.	7367-81
Sarieredjo.	3000-32
Pleret.	8062-23
Te zamen	116,271-68 pic. Suiker.
	90,165-21 „ Koffij.

Restant Producten in 's Lands Pakhuizen, te Pasoeroean den 29sten September 1858.

73,633-16 pic. Suiker. oogst 1858.
85,785-21 „ Koffij. „ 1858.

te Padang, 27 September 1898.

Peper, per pic. *f* 20¾, 300 pic. afgedaan.
Rijst, per pic. *f* 2¾ @ *f* 3,— uitgeboden.
Koehuiden, per stuk *f* 2,¾ @ *f* 3,— afgedaan.
Buffelhuiden, per „ „ 2,¾ „ *f* 3,— idem.
Rotting, per pic. *f* 4,¼ @ *f* 4,½.
Gom Elastiek, per pic, *f* 29,— *f* 30,—
„ Benzoin, „ „ „ 135,—
„ Dammar, „ „ „ 24,—
Gutta Percha, „ „ „ 10,— @ *f* 40,—
Cassia Vera, „ „ „ 10,— „ „ 18,—
Notenmuskaat in dop, per pic. *f* 55,—
Idem geschild, „ „ „ 90,—
Foelie, per pic. *f* 55,—
Kruidnagelen, per pic. *f* 35,—
Sago, per pic. *f* 6,—
Was, „ „ „ 115,—
Schildpad, per kattie *f* 1,300,—
Natte Indigo, per picol *f* 6,—
Koffij in veiling dd. 27 September 1858 verkocht, 50,000 picols tot de gemiddelde prijs van *f* 28,21 per picol.

SPECIE.

Spaansche pilaar matten *f* 3,10--
Mexicaansche dito *f* 2,70
Nederlandsche guldens 122½ dt.
2½ guldenstukken pari.

HANDELSBERIGTEN.

Aan- en Uitvoer te Batavia *van den* 26 *tot* met den 28 *September* 1858.

Aanvoer.

Van Nederland, per Ned. bark *Jan van Hoorn*, gezagv. … agenten Koperamit & Co.

4 kn. manufacturen, *C. Bahre en G. Kinder.*
1 kist koopmanschappen, *Order.*
35 kn. provisien, enz.. *Heckler.*
50 kelder lijnolie, *Schimmelpenninck en co.*

Van Cheribon, per praauw Tjemplong, gezagv. Deerman…

192 pic. gambier, *Tio Pioteng.*

Van Nederland per Ned. bark *Vooruit*, gezagv. Kool, agt. van Ommeren…

180 kn. bier, eene partij steenkolen, *W. Cores de Vries.*
11 kn. wijn, *Theben Terviele.*
4 kn. papier, *Agenten.*

Van Nederland, per Ned. bark *Everdina Elizabeth*, gezagv. … agenten van Ommeren, Rueb en co.

13 kn. wijn, *Klein.*
1 kist ijzerwerk, 1 vaatje amaril, 25 kn. absynth, 5 do. … kurken, 1 kist goud- en zilverwerk, 5 do. lampen, 10 vaatjes … kn. champagne, *Landberg, Bezoet de Bie en co.*
1 kist kramerijen, 3 do. lederwerk, 3 coll. manufacturen, *Gumprich…*
2 kn. kramerijen, 21 do. garen. *C. Bahre en G. Kinder.*
23 kn. manufacturen, 50 keld. genever, 58 coll. provisien, 4 kn. … tonn. steenkolen, *Agenten.*
3 kn. lederwerk, 1 do. zegellak, 1 do. spiegels, *Feltkamp, Mispelblom…*

Van Nederland, per Ned. schip *Grondwet*, gezagv. Kamming… agenten van Ommeren, Rueb en co.

25 kn. opium, *N. H. M.*
60/1 ledige leggers, *Dümmler en co.*
100/1 ledige leggers. *J. Cézard en co.*
50/1 ledige leggers, 20 ks. likeuren, *Agenten.*
23 coll. diversen, *Gumprich en Strauss,*
160 kn. bier, 6 do. likeuren, *Order.*

Van Rotterdam per Ned. schip *Guurtje en Maria*, gezagv. F. J. Be… agenten de Weerdt, Ruyl en co.

300 keld. genever, *Jacometti en co.*
3 kn. manufacturen, *Crone, van der Beek en co.*
75 ps. arak leggers, *E. Moormann en co.*
100/1 „ „ „ *van Ommeren, Rueb en co.*
65/1 en 20/2 ps. arak leggers, *J. Cézard en co.*
8 kn. koper, 3 vaten spijkers, *Order.*

Van Nederland, per Ned. bark *Odelia Margaretha*, gezagv. Hazel… agenten J. Cezard en co.

15 ledige leggers, *Agenten.*
50 hammen, 15/m sigaren, *Gezagvoerder.*

Van Sumbawa, per N. I. bark *Fatus Seroer*, gezagv. Said Moh. A…

220 paarden, *Seck Achmad bin Talich.*

Van Indramaijoe, per N. I. bark *Alnoer* gezagv. Said Aboebakar bin…

4895 pic. rijst, *Maclaine Watson en co.*

Van Nederland, per Ned bark *Allegonda Jacoba*, gezagv. Deurh… agenten J. Cézard en co.

100 hammen, *Gezagvoerder.*
10 vs. zilvermunt, *N. H. M.*
3 kn. diversen *Loman.*

Uitvoer.

Naar Padang, per Ned. bark *Zwaluw*, gezagv. Bloem, agenten Haager en Schuurman.

12150 ps. goeniezakken, 1 kist eau de cologne, 12 do. champagne, 3 … sen, 5 kn. drills, 2 do. koopmanschappen, 20 do. wijn, 200 keld. … do cognac, (uit het entrepot) *Agenten.*
53 vs. spijkers, 96 keld. genever, (uit het entrepot) *van Ommeren, Rueb…*
10 kn. shertings, 4 do. naaigaren, *Burt Myrtle en co.*
2 vn. wijn, *van Riet en ter Gouw.*
10 kn. keld. genever, *E. Moormann en co.*
38 kn. madapollams, *Lim Hoa.*
8 kn. tjindees, *Pitcairne, Sijme en co.*
3200 bund. zakken, 38 coll. gouvernements goederen, 12 vn teer, *Gouv…*
15 vs. kruid, (uit het entrep.) *Cassaletti en co.*
f 7,500 *Agenten.*
26 vs. kruid, (uit het entrep.) *Hunter Houghton en co.*
10 „ „ „ „ „ *van der Meulen en co.*

Naar Singapore, per Ned. Ind. schip *Oosterling*, gezagv. Walter, agt. …

1500 ks. japansch koper, *Agenten.*

Naar Rangoon, per Ned. bark *Oldenbarneveld*, gezagv. Hoek, agenten van Ommeren, Rueb en co.

4 vs. spek, 12 vn. brood, (uit het entrepot.) *Plump en co.*
276 pic. rotting, 6500 ℔ touwwerk, *Agenten.*

Naar Singapore via Muntok en Riouw, per Ned. Ind. stoomb. *Pale…* gezagv. H. J. Roseboom, agt. W. Cores de Vries.

75 keld. genever, (uit het entrep.) *Reijnst en Vinju.*
5 „ „ „ „ „ *B. van Leeuwen en co.*
f 4000 zilvermunt, *Said Agil.*
1 baal kurken, *Tio Tjeng Hieng.*
6 ankers, 1200 ℔ boonen, 91 coll. provisien en dranken, 4 vs. kru… kogels, 92 coll. militaire goederen, *f* 10,000 zilvermunt, 2 coll. dive… vernements goederen, *Gouvernement.*
f 23004 zilvermunt, *diverse Chinezen.*

Aangekomen Passagiers te Batavi…

van den 2 tot en met den 5 October 1858.

Met het Ned. Ind. stoomschip Batavia, kapt. A. G. Bosch, de hh. … mondt, Holmberg de Beckfeldt, van Riet en Weghake van Soerabaija … marang.

Met het Ned. schip Admiraal van Kinsbergen, kapt. Van der Patt… jufvr. E. Verkuelen van Rotterdam.

Met het Ned. schip Louise, kapt. P. Buys, de hh. A. H. Meissner … en 3 kinderen en A. van Muyden, Mejufvr. P. H. Boumeester en G. … van Amsterdam.

Met de Ned. bark Generaal Michiels kapt. P. G. Visser, de hh. T. … Janssen van Rotterdam.

Met de Ned. bark Staatsraad van der Houven, kapt. F. Heymerik… vrouw A. Acherds van Amsterdam.

Met de Ned. Ind. Bark Sara Eleonara, kapt. D. Schuymer, Mevr. Jo… en Mejufvr. Ryke en Bletterman van Samarang.

Met Z. M. schroefkorvet Princes Amelia, kapt. luit t/z A. D. S. C… Z. Exc. den Luitenant-Generaal van Swieten en familie van Padang.

Met het Ned. Ind. stooms. Palembang, kapt. H. J. Roseboom, de hh. … ce en echtg., Stäcker, Crey, Baldwin, Scott, Baarondale, Harokins en … 5 arabieren en 5 Chinezen van Singapore.

Met het Ned. Ind. stooms. Padang, kapt. B. J. Schipper, de hh. de … Borel, van Gennep, Ferzenaar, kapt. der Inf Steck en echtg., adj.-o… Roessaer, Z. M. troepen en bannelingen van Padang en Bencoelen.

Met het Ned. Ind. stoomschip koningin der Nederlanden, kapt. E. … Mevrouw Hammouis, de heer Jaspar, 13 Eurp. matrozen, Z. M. troep… bannelingen van Soerabaija via Samarang.

GEDRUKT BIJ H. M. VAN DORP TE BATAVIA.